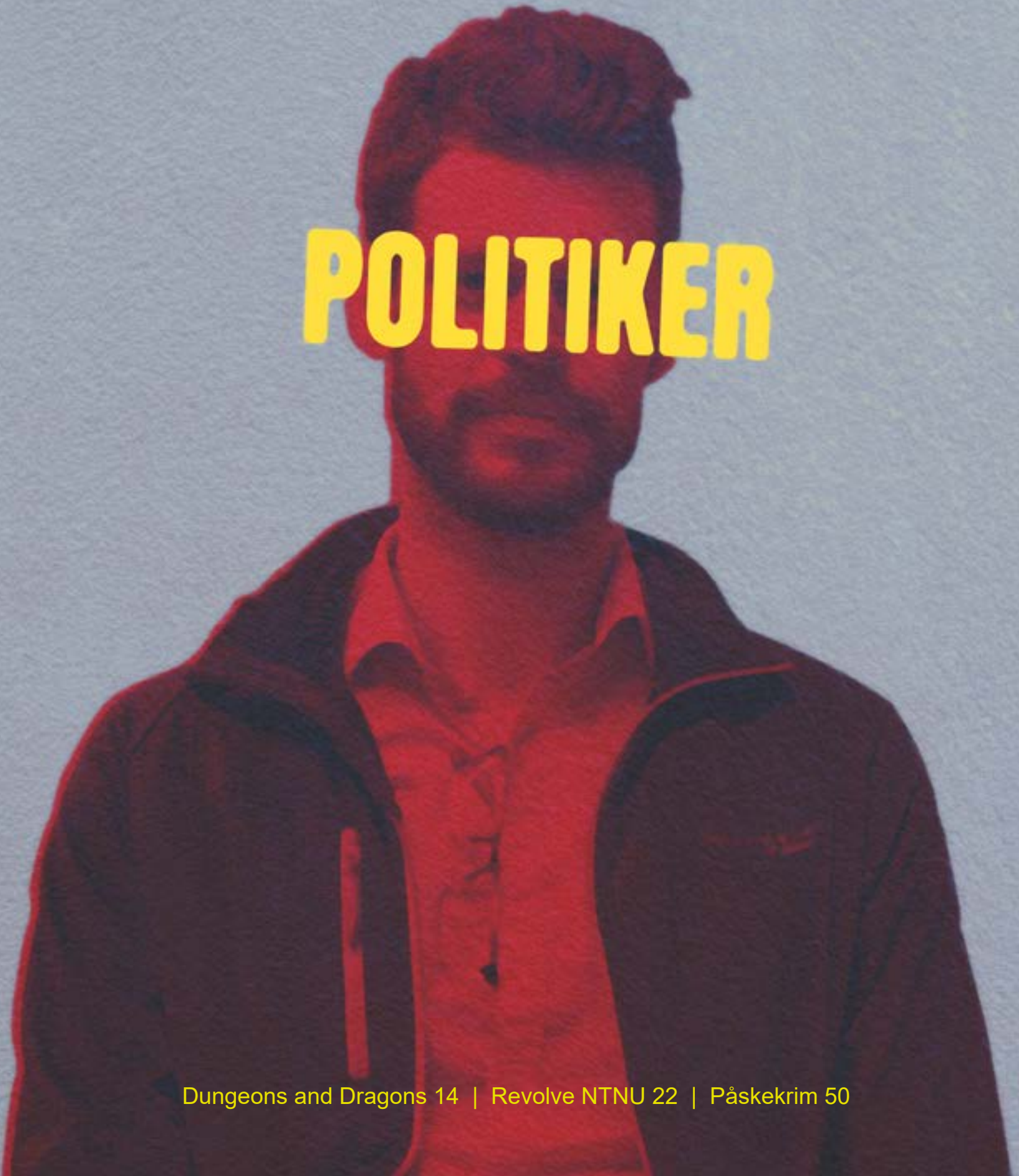

Under Dusken

STUDENTAVISA I TRONDHEIM NR. 05 – 105. ÅRGANG 09.04.19 - 30.04.19

POLITIKER

Dungeons and Dragons 14 | Revolve NTNU 22 | Påskekrim 50

Vet du hvem som har sydd buksa di?

Nordmenn blir rikere og rikere. Klærne våre har aldri vært billigere. Kan det være for godt til å være sant? Finnes det egentlig noen tapere i den norske klesindustrien?

ASGEIR LEINE PEDERSEN
Student ved NTNU

Vi frårser i rimelige klær. Det er ikke så rart. Store kleskjeder og endeløse nettbutikk-hyller gir oss en overflod av shoppingmuligheter. Ikke nok med det, klær har jo blitt så billige! Er egentlig økt klessalg veien å gå, i en tid der bærekraftighet og miljøhensyn er i fokus?

Klesvanene våre har endret seg drastisk de siste årene. Konsulenthuset McKinsey sier at klesproduksjonen har fordoblet seg mellom 2000 og 2014. I det samme tidsrommet økte kjøp av klær med 60 prosent. Ikke nok med det, i 2015 brukte vi plagg halvparten så lenge som 15 år tidligere.

Det er dessverre ikke slik at vår sult etter ny mote kun gir overfylte kleskap og tomme bankkontoer, dette påvirker også verden vi lever i på et globalt nivå. Vi må ikke lenger tilbake enn 5. januar for å lese om uholdbare forhold for arbeidere på H&M og Gapsfabrikker. Der meldte 540 fabrikkansatte fra om trusler og misbruk. Mørketallene er sannsynligvis store.

I tillegg til arbeidere, påvirker også «fast fashion» (billige klær som beveger seg kjøpt fra catwalk til butikkhylle) det miljømessige fotavtrykket. Bomullsproduksjon krever landområder, vann og energi. Et eksempel på dette er jeans. En Levis 501 bukse bruker 3781 liter vann i produksjon. Det tilsvarer ca. 20 badekar. Bruk av sprøytemidler, giftige utslipp pga. farging, samt beslaglegging av dyrkbare områder er reelle miljøutfordringer.

Det må også påpekes at i «jeans-klassen» er Levis en stjernelev. Andre produsenter kan ha vannforbruket på godt over 10000 liter per

bukse. Det er svært urovekkende, på en klode med meget ujevn vannfordeling.

Den siste bekymringen vi burde ha rundt egne klesvaner, er at resten av verden skal kopiere vår egen praksis. McKinsey sier at hvis 80 prosent av framvoksende økonomier oppnår vestlige forbruksmønstre vil CO2-utslipp fra klesindustrien øke med 77 prosent innen 2025.

Så hvem er egentlig taperne i den norske klesindustrien? Det er mennesker og den dyrebare kloden vi bor på. Og da spør du kanskje: hva kan vi «fattige» studenter, gjøre? Svaret på det er å ikke lenger ignorere konsekvensene av forbruket vårt. Som en løsning på dette håper jeg at vi kan gi oppmerksomheten vår til de produsentene som tar bærekraft og sunne verdikjeder på alvor.

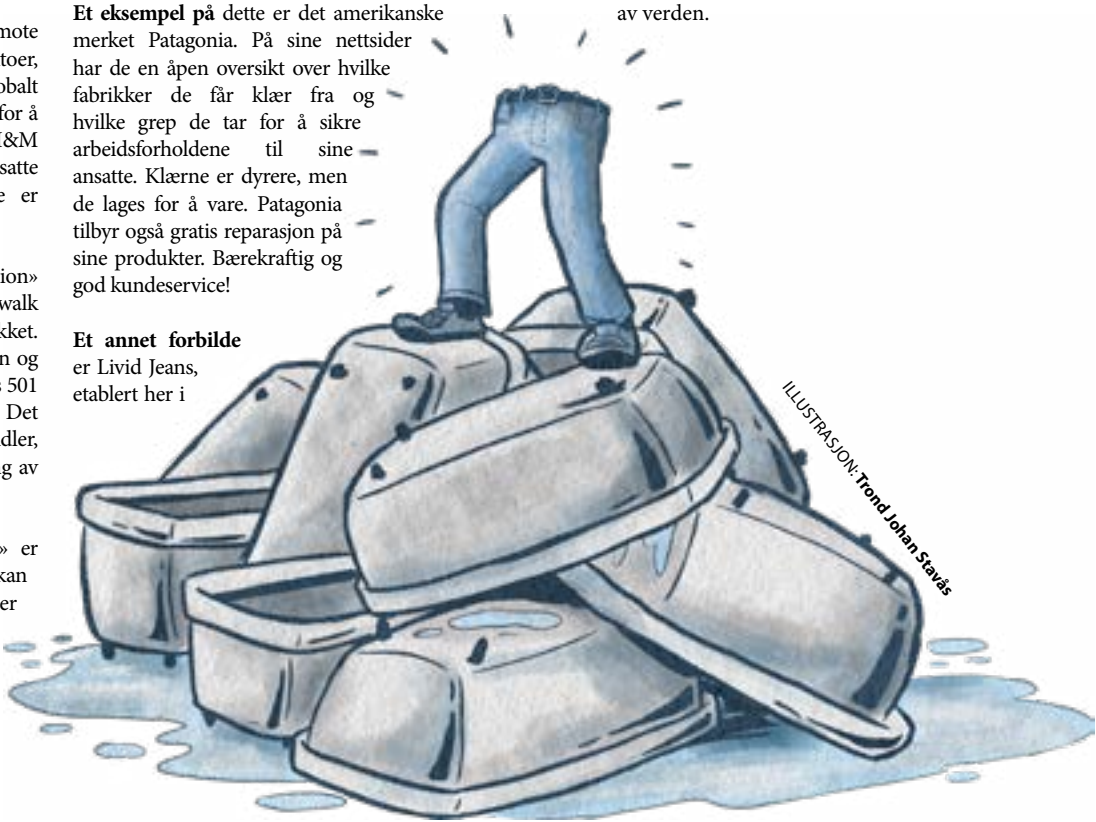
Et eksempel på dette er det amerikanske merket Patagonia. På sine nettsider har de en åpen oversikt over hvilke fabrikker de får klær fra og hvilke grep de tar for å sikre arbeidsforholdene til sine ansatte. Klærne er dyrere, men de lages for å vare. Patagonia tilbyr også gratis reparasjon på sine produkter. Bærekraftig og god kundeservice!

Et annet forbilde er Livid Jeans, etablert her i

Trondheim(!). De syr sine klær i Portugal og Norge. Livids verdikjede er åpen for alle, og eierne sier at de vil vise, for de har ingenting å skjule. De selger ikke «fast fashion», men heller kvalitetsprodukter som du skal bli glad i.

Vi må tørre å sette oss inn i hvilken del av klesindustrien vi støtter. Skal vi fortsette å smøre «fast fashion»-maskineriet, eller ta tilbake makten over egen garderobe? Les deg opp på hvem som syr klærne dine og vær nysgjerrig på hvordan de blir behandlet.

Kanskje må vi fylle klesskapet vårt med klær vi bruker lenger og oftere enn det vi gjør i dag. Dette koster mer, men er ikke det en pris vi kan betale i verdens rikeste land? Jeg håper at du tør utfordre klesvanene dine. La oss ta bevisste valg, som er bra for oss selv, miljøet og mennesker i andre deler av verden.

ILLUSTRASJON: Trond Johan Steins

Ein festival for folk flest?

CECILIE B. RAUSTEIN
Leiar, Studenttinget

BYLINEBILDE: Christoffer Jellum

16.-19. juni 2019 skal NTNU arrangere sin internasjonale vitskapsfestival *The big challenge*. Festivalen skal vere for alle som er interessert i utfordringane vi kjem til å møte i framtida, og målet skal vere å dele kunnskap, og inspirere den neste generasjonen. Dette er store og flotte ord, men handlingar talar som kjend høgare enn ord, og det å setje ein skyhøg pris på billettane gjer festivalen utilgjengeleg for mange studentar. Kven er neste generasjon som skal forsøke å løyse framtidens utfordringar om ikkje studentane?

No er det ikkje slik at NTNU ikkje er klar over at prisen dei har satt er for høg. Det har dei fått klar og tydeleg beskjed om, og dei skal ha ros for at dei har forsøkt å samarbeide. Litt. Etter at vi har vore i dialog med dei om dette har det nemleg vorte

mogleg å kjøpe billettar for enkeltdagar, noko som gjer det billigare å delta om ein ikkje ynskjer å få med seg heile festivalen. Likevel kan ikkje desse prisane seiast å vere særleg studentvenlege.

Vårt ynskje er, og har heile tida vore, at det skal verta mogleg for studentar å kjøpe festivalpass utan konsertbillettar til ein sterkt redusert pris. Slik vi ser det har NTNU med denne festivalen skapt seg ei fantastisk moglegheit til å invitere studentane inn i forskinga, som det alltid vert snakka høgt og fint om at ein ynskjer, men så har dei berre vald ikkje å utnytte dette potensialet.

Vi står fast på vårt ynskje, og vi vil igjen utfordre NTNU til å gripe denne moglegheita. Vi vil utfordre NTNU til å setje orda om forskingsnær undervising og studentar som får innblikk i vitskapen ut i handling. Vi vil utfordre NTNU til å faktisk gjere dette til ein festival for studentar flest. Det er tross alt slik at særleg her i Trondheim utgjer studentane ein ganske stor del av det ein kan kalle «folk flest».

ILLUSTRASJONS FOTO: Lisa Botterli Flostrand

“Kven er neste generasjon som skal forsøke å løyse framtidens utfordringar om ikkje studentane?”

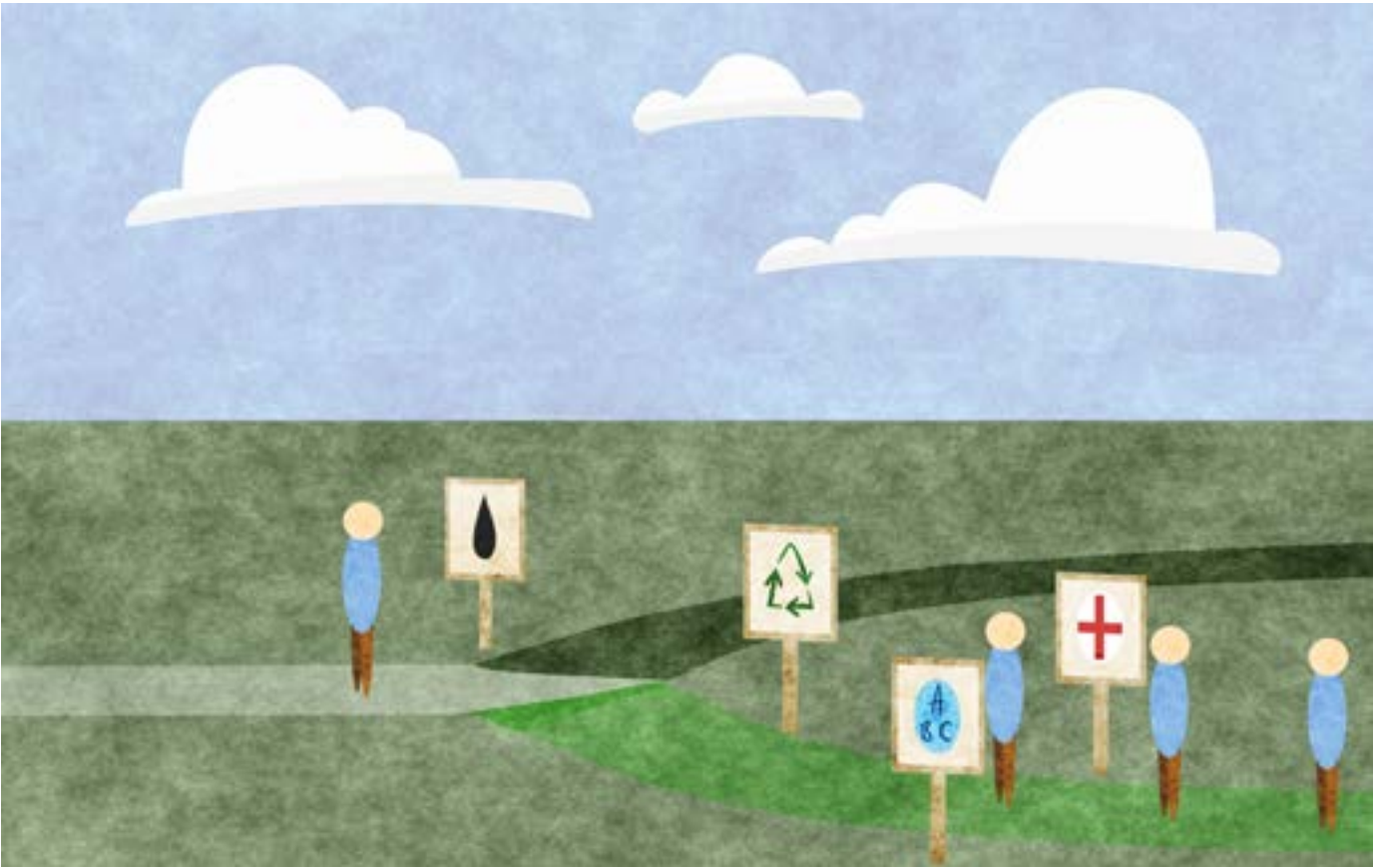

Smilet ditt er
din superkraft!
450,-

for undersøkelse, 2 røntgen og enkel
rens. 10 % på øvrig behandling.

Du finner våre fire klinikker sentralt beliggende
på Trondheim Torg, Leutenhaven, Munkegata
og Sirkus Shopping.

**Kan ikke kombineres med andre tilbud og gjelder ikke
tannteknikerarbeid. Studentbevis må medbringes.*

ILLUSTRASJON: Benjamin Drews

Gi oljeeventyret en lykkelig slutt

NORUNN KROKEIDE
Student og ungdomskandidat for
Grønn Ungdom Trøndelag

For tiden overøser Equinor og oljelobbyen oss med reklame i et forsøk på å framstå grønne. Dette er en reaksjon på en positiv trend – at flere og flere blir skeptiske til den norske oljeindustrien. Stadig flere skjønner nemlig til ting: at det stadig blir mer risikabelt å være avhengig av oljepenger, og at norsk oljepolitikk er på kollisjonskurs med klimamålene.

Det er sant at vi tjener godt på oljen i dag, og at vi kommer til å miste en viktig industri. Problemet er bare at vi kommer til å miste mye mer dersom vi fortsetter på samme kurs i klima- og oljepolitikken som i dag. Oljelobbyen vil gjerne overbevise oss om at klimatiltak og oljenedtrapping er en større risiko for økonomien enn klimaendringer. Dette er løgn. Klimaendringer er vått, kjipt og dyrt. Omstilling er ikke problemfritt, men det er gjennomførbart og mye enklere å håndtere enn klimakrise. Å gjennomføre tiltak for å begrense klimaendringene er svært mye billigere enn å måtte reparere skadene etter dem. Klimatiltak er en god investering i en trygg framtid.

Det er en også en dårlig idé å ha en fossilavhengig økonomi i en fornybar verden. At oljeproduksjon har vært lønnsomt til nå betyr ikke at det vil sikre oss velferd i framtiden. Verden skal kvitte seg med fossil energi, og stadig flere økonomer advarer mot risikoen ved å ha en oljeavhengig økonomi. Klima-ambisjoner og ny teknologi kommer før eller siden til å gjøre olje ulønnsomt og da må vi ha omstilt oss for lengst. Erna Solberg vil at vi skal produsere olje og gass etter at EU – som kjøper 80% av vår gass – skal være fossilfritt i 2050. Det er en veldig dårlig idé. Det pågår et skifte til fornybar energi i verden, og det bør vi være med på. La oss omstille oss og bygge opp andre næringer, slik at vi har noe å leve av i en grønn verden. Kanskje blir det bærekraftig laks og programvare. Kanskje blir det havvind og elektrisk skipsfart. Kanskje vi til og med kan finne noe å leve av som bidrar til et kaldere, ikke et varmere, klima. Uansett hva det blir, bør vi starte omstillingen nå, slik at vi er konkurransedyktige i framtiden. Jo før vi starter, jo bedre forberedt er vi på framtiden.

Både Equinor, Erna Solberg og Jonas Gahr Støre innbiller seg at de kan selge olje i mange tiår fremover. Det kan kun gå dersom vi alle taper klimakampen. Oljeindustriens framtidsambisjoner er på total kollisjonskurs

med klimamålene våre, klimamålene til EU og våre felles ønsker om et sunt klima. Så lenge Norge eksporterer fossil energi er vi en del av klimaproblemet, ikke en del av løsningen. Nesten en tredjedel av norske utslipp kommer fra produksjon av olje og gass. Dersom vi skal halvere utslippene våre innen 2030, er vi nødt til å ta tak i oljeindustrien. Klimagassutslippene fra brenning av olja og gassen vi selger er også ti ganger større enn Norges totale utslipp. I fjor gikk ti ledende økonomer ut og sa at kutt i norsk oljeproduksjon ville gi reell reduksjon i globale CO2-utslipp. De sa også at kutt i oljeproduksjonen trolig vil være et kostnadseffektivt klimatiltak.

Kanskje det er på tide å se framover? Med unntak av Trump, gjør resten av verden stort sett det. Europa er utålmodig i klimaomstillingen. Vi bør spille på lag med klimaforkjempere og foregangsland, ikke mot dem. I stedet for å stå fast i det forrige århundrets energiproduksjon, bør vi se framover og bli med på det grønne skiftet – for det er i gang.

MANGLER DU FORTSATT NOEN PENSUMBØKER?

Ca. 70% av bøkene som selges brukt på iBok.no er merket «som ny» eller «ubrukt»

iBok.no

Norges største markedsplass for kjøp og salg av brukte pensumbøker

LANG BEHANDLINGSTID: Mikal Solberg Stapnes venter fortsatt på svar på klagen sin.

Mener NTNU bruker for lang tid på klagebehandling

Studenter må ofte vente lenge på endelig karakter på eksamen. Det kan få konsekvenser for videre studier og jobb. Studentombudet mener NTNU må se på alternativer.

TEKST OG FOTO: Haakon Gunleiksrud

NTNUs studentombud, Lennart Solligård. Foto: NTNU

Sekretær for NTNUs klagenemd, Arve Skjærvø. Foto: NTNU

NTNUs prorektor for utdanning, Anne Borg. Foto: NTNU

– Man frarøver jo studentene muligheten til å planlegge studieløpet sitt. Dagens løsning er litt som omvendt lotto. Som regel går det bra, men det er en sjanse for at man må vente alt for lenge. Mikal Solberg Stapnes (22) fra Stavanger leverte i juli 2018 en klage på et eksamensresultat han følte han ikke fortjente. Åtte måneder senere har han fortsatt ikke fått svar på klagen sin. Han forteller om hvordan han har opplevd prosessen etter å ha levert en klage på et eksamensresultat og kjent på hvordan det kan påvirke ham som student.

– At man må vente så lenge på endelig karakter kan komplisere logistikken rundt studieplanlegging og kan være en psykisk belastning, sier Solberg Stapnes

Solberg Stapnes forteller om at han fikk motstridende beskjeder om hvorvidt klagen ble sendt ut til ny sensur og at han måtte gå lang tid uten noe informasjon. Fristen til å melde seg opp til fag for vårsemesteret er gått ut for lengst, og siden han ikke har fått noe svar på klagen sin, vet ikke Solberg Stapnes om han skal melde seg opp til det samme emnet igjen.

– Jeg vet ikke hvorfor klagen ble liggende så lenge før det ble sendt til ny sensur, eller hvorfor den nye sensuren tar så lang tid. Jeg har stor forståelse for at man trenger ekstra tid for behandle klager, men åtte måneder er ikke rimelig, sier Stapnes.

Studentombudet: NTNU må tenke nytt
NTNUs studentombud Lennart Solligård viser til Universitets- og høyskoleloven som sier at sensuren skal foreligge innen tre uker, selv om det er noen unntaksregler i enkelttilfeller.

– Kunnskapsdepartementet legger imidlertid til grunn i sin lovforståelse at unntak for den enkelte eksamen bare kan gis i enkeltstående, uforutsette krisesituasjoner. Bestemmelsen gir ikke hjemmel til en permanent endring av sensurfristen til 15 virkedager. NTNUs retningslinjer for

sensurfrist framstår som en permanent endring av sensurfristen dersom sensurperioden innehar helligdager, sier Solligård.

Studentombudet forteller videre at de fleste studentene som kontaktet ham i 2018 om lang tidsbruk, ikke var knyttet til lang behandlingstid på sensuren, men snarere lang behandlingstid i forbindelse med klage på eksamenskarakteren.

– Lang saksbehandlingstid i slike tilfeller kan for eksempel medføre at fristen for å melde seg opp til eksamen påfølgende semester blir knapp, det kan medføre utfordringer når det kommer til å planlegge videre studier, man kan bli forsinket til å søke seg jobb fordi vitnemålet ikke er blitt ferdigstilt, videre, sier Solligård.

På spørsmål om hva han synes NTNU kan gjøre annerledes svarer studentombudet:

– NTNU bør se på om det finnes alternative måter å innrette sensurarbeidet på som balanserer og ivaretar studentenes rettigheter Universitets- og høyskoleloven sett opp imot de eventuelle arbeidsrettslige konsekvenser dette kan ha overfor ansatte og sensorer.

Der får Solligård støtte av Stapnes som synes studentene fortjener at NTNU prioriterer klagebehandling.

– Enten må de skaffe seg mer kapasitet gjennom å prioritere ressurser til dette, eller så må de gjøre om systemet, mener han.

Opptatt av rask saksbehandling
NTNUs klagenemd er en uavhengig instans ved NTNU som skal gå igjennom klager fra studenter på universitets vedtak. Arve Skjærvø er sekretær for NTNUs klagenemd og forteller at nemda ikke legger seg opp i hvordan NTNU innretter sitt arbeid, men er opptatt av at studentene skal få svar så raskt som mulig.

– Klagenemda har i flere saker påpekt at saksbehandlingstiden har vært lang før saken er kommet til behandling i klagenemda.

Skjærvø presiserer at klagenemda ikke får saker som omhandler selve sensuren,

Sensurfrister på NTNU

- Sensurfristen for eksamen er vanligvis tre uker.
- Sensurfristen for masteroppgaven eller hovedoppgaven er vanligvis tre måneder.
- Fristen kan utvides ved sykdom, helligdager eller mangel på sensorer.
- Det finnes ingen absolutt tidsfrist for klagehåndtering.
- Man mottar normalt svar på klagen innen to til fire uker.
- Dette reguleres av universitets- og høyskoleloven.

Kilde: NTNU og Lovdata.no

men snarere klager om formelle feil ved eksamensavvikling eller sensuren. Han påpeker også at han kun uttaler seg på vegne av den uavhengige klagenemda, og ikke snakker for universitetet. Allikevel har han forståelse for at studenter er opptatt av å få raske svar på klagen sine.

– Nemnda er opptatt av at saker skal håndteres raskt og uten ubegrunnet opphold, da stort sett alle saker som kommer til nemndas bord har betydning for framdriften til studenten på en eller annen måte. Nemnda vil fortsette å påpeke lang saksbehandlingstid i de sakene der dette er tilfelle.

Ansatte må også kunne ta juleferie
NTNUs prorektor for utdanning Anne Borg er kjent med innspillet fra Studentombudet og svarer at det er mange hensyn som må tas:

- NTNUs retningslinjer er utformet med tanke på å balansere studentenes behov og rettigheter opp mot rettighetene til ansatte og sensorer. Ansatte skal også ha mulighet til å ta juleferie, sier Borg.

Usikkerhet preger hverdagen

Mens diskusjonene rundt samlingen av campus fortsetter, venter studentene på Tunga på informasjon. Nedslitte lokaler og dårlig inneklima nedprioriteres på et campus klar for flytting.

TEKST: Margret Meek | FOTO: Kjartan Nyberg Håland

I lang tid har det vært snakk om å sentralisere campus ved NTNU. I desember ble en endelig versjon av en delrapport lagt fram, hvor fire alternative løsninger til campussammenslåing ble foreslått.

Utvalget for faglig lokalisering har fått mange innspill fra ulike parter, med størst vekt på rektoratet ved NTNU. Alle alternativene forutsetter større samling av fakulteter og institutter, bedre tilretteleggelse for læringsmiljø og økt samfunnskontakt. Alternativ C har fått størst medhold blant de ulike ekspertene NTNU har konsultert.

Man ønsker å styrke det faglige miljøet som allerede eksisterer på NTNU sine campus, blant annet ved sentralisering av helselinjene som nå er spredt rundt på ulike campus.

Livet i vakum

Et av tiltakene foreslått i rapporten er å flytte helsefag til Øya. Dette inkluderer diverse studier som nå holder til på Tunga. Planer om relokalisering til Elgeseter har ennå ikke blitt realisert, og noen av elevene opplever uvisshet om framtiden.

Sosionomstudent Nina Løland Øien går siste året av en bachelorgrad, og holder foreløpig til på Tunga. Hun opplever å få lite informasjon fra NTNU.

– Vi har for det meste funnet ut av ting selv. Jeg tror vi fikk beskjed det første året at innen sisteåret kom vi til å være på Øya. Siden den gang har vi ikke fått noen flere beskjeder og vi har ikke flyttet på oss heller, sier hun.

Øien opplever at utbedring av nåværende

campus har stått stille på grunn av usikkerheten rundt hvor lenge undervisning på Tunga vil fortsette. Selv om hun forstår at NTNU ikke vil bruke penger på å oppgradere et campus som skal stå tomt i framtiden, går det på bekostning av de som er der nå.

– NTNU har utsatt å gjøre noe med ting som inneklima. Det går på bekostning av de av oss som har vært i dette vakuemet mellom beslutninger, der ingen vet om vi skal flytte eller ikke, forteller Øien.

Uheldig for dem som havner der

Øien mener den nåværende situasjonen på Tunga er svært uheldig for dem som studerer her i denne perioden, slik som hennes eget kull.

– Det føles urettferdig at vi skal sitte i klasserom

“

Det føles urettferdig at vi skal sitte i klasserom hvor luftkvaliteten er så dårlig at man knapt klarer å være der i 45 minutter.

”

STUDENT NINA LØLAND ØIEN

hvor luftkvaliteten er så dårlig at man knapt klarer å være der i 45 minutter, sier Øien

I det siste har det likevel blitt satt i verk små tiltak for å forbedre innemiljøet på Tunga fram til en eventuell sammenslåing.

– I oktober, da det ble klart at det ikke lå bevilgning til byggestart for Elgeseter gate i statsbudsjettet, besluttet dekanene å sette i gang et arbeid for å bedre fysisk arbeids- og læringsmiljø på Tunga, forteller organisasjonskoordinator Solrun Johanne Valen hos NTNU.

Blant annet har en arbeidsgruppe blitt etablert, som har fattet mer enn 40 tiltak for å forbedre Tunga. Dette inkluderer alt fra student-lounge til bedre ventilasjon og hygiene på bygget.

Valen forteller at de tar studentene på alvor, og har inkludert noen i arbeidsgruppa. Her sitter

også vitenskapelige og administrative ansatte fra ulike institutt, NTNU campusservice og Sit. Forbedringene begynte i november og håpet er å ha det fullført til neste studiestart.

Håpet om et sammenslått campus ligger likevel langt fram i tid.

– Vi vet at studentene som starter sitt studium til høsten skal ha Tunga som sitt campus, og blir ferdig med en bachelor der før vi flytter inn i nybygg. Derfor må vi sikre godt læringsmiljø og arbeidsmiljø for disse studentene før vi flytter, sier hun.

Faglige linjer sammen

Noe av motivasjonen bak campussammenslåingen er ifølge rapporten å få faglig lokaliserte kunnskapsklynger samlet. Istedenfor

at lignende linjer og studier skal ligge spredt geografisk, vil målet være å få dem sentralisert nærmere hverandre.

– Det høres bra ut. For det første er Øya mer sentrumsnært og enklere å komme seg til for mange, og det blir et større studiemiljø, sier Øien.

Hun håper at dette vil påvirke både studiemiljø og tverrfaglig kompetanse positivt, og ser fordelene med å samle helseklynger på Øya.

– For sosionomer, barnevern og fysioterapi, og audiologi blir det bra å gå sammen, siden dette er folk vi møter i praksis. Det blir også enklere med tverrfaglig praksis, sier hun.

Øien legger til at Tunga også har sine positive sider, som blant annet det tette miljøet som oppstår når man har færre studenter å forholde seg til. **UD**

Når Open Access ødelegger for forskning

Norske universiteter mister tilgangen til viktig forskning nå som avtalen med Elsevier avsluttes. Det mest irriterende er at hele krisen burde vært mulig å unngå.

KOMMENTAR

KYRRE RYENG

Journalist

Studenter ved NTNU og andre høyere utdanningsinstitusjoner i Norge mister tilgangen til over 2000 akademiske tidsskrift som følge av brudd i forhandlingene med forlaget Elsevier. For studenter vil dette i ulik grad påvirke deres tilgang til pensum eller relevant litteratur til oppgaver de skriver. For forskere vil dette kunne påvirke deres evne til å gjøre jobben sin.

Forhandlingenes innhold er for kompliserte til å ta for seg her, men i hele denne prosessen har forhandlerne tatt sikte på å nærme seg «Plan S» — en policy om at forskning som får støtte fra offentlige forskningsråd skal være åpent tilgjengelig gjennom Open Access fra 2020. Problemet med Plan S er at det er en fin tanke, men foreløpig langt unna å lykkes. Per nå er forlagene altfor sterke til at man kan tvinge gjennom en slik endring uten at man gir mer tilbake enn det de norske forhandlerne er villige til å gi.

Prorektor Bjarne Foss ved NTNU sa til Universitetsavisa at det fortsatt vil være mulig å få tak i forskning fra Elsevier-tidsskrifter, men at det vil være en mer tungvint prosess. Han foreslår at man kan kontakte ulike biblioteker som har tilgang på artiklene man trenger. Utfordringen med denne tilnærmingen, er at man ofte ikke vet om en artikkel er relevant før man har bladd i den. Samtidig vil det virke unødvendig tidkrevende å måtte plage andre universitetsbiblioteker for å få tilgang til enkeltartikler hele tiden. Det sier seg selv at en slik prosess ikke er bærekraftig i lengden.

Men bruddet med Elsevier kan fort få mer alvorlige konsekvenser enn at det «bare» blir vanskeligere å få tak i litteraturen man er ute etter. Som følge av bruddet er det nemlig en reell fare for at følgende skjer: Forskere og studenter gir opp å få tak i forskning de kunne hatt bruk for. I verste fall kan det tenkes at bruddet også påvirker hva som blir forsket på, da mye av forskningen innenfor enkelte felter og temaer ofte er å finne hos enkelte forlag — slik som Elsevier. Men bruddet kan også by på juridiske og moralske utfordringer. Det kan føre til at folk får

ILLUSTRASJON: Silje Marie Savland Moksnes

tak i forskningen ved å laste den ned ulovlig på for eksempel Sci-hub — forskningslitteraturens svar på Piratebay.

Sverige kuttet ut Elsevier i fjor, og der ser man nettopp en slik utvikling. I en nylig publisert undersøkelse, svarte over halvparten av de spurte at bruddet med Elsevier hadde påvirket dem negativt. Det viste seg også at nettopp de to overnevnte konsekvensene var framtrepende: Mange forskere hadde gitt opp å lese Elsevier-artikler, mens en god andel tydde til ulovlige nedlasting for å få tak i forskningen. Det er synd når folk gir opp å finne relevant forskning, eller når de bryter loven, men hele denne problemstillingen kunne vært unngått

dersom man var mer pragmatisk i sine møter med forlagene.

Det å være mer pragmatisk betyr likevel ikke at man skal legge målet om åpen publisering på hylla. Men det handler om å unngå kriger før du har oppnådd kapasiteten til å vinne dem. Vi må ikke ha all norsk forskning på Open Access i morgen. Foreløpig er maktbalansen klart i forlagenes favør, og det at man kom fram til en avtale med forlaget Wiley er ikke i seg selv et tegn på at pendelen har begynt å svinge den andre veien. Mitt råd er at man heller tar opp kampen med forlagene når vi vet at vi kan vinne — for eksempel når flere land er ombord — og når forskerne og studentene i minst mulig grad blir negativt rammet av prosessen.

Hjemme på Samfundet

Til høsten er det fire år siden jeg først ble med i Studenter-samfundet. Det er også fire år siden jeg begynte å studere, men det har ikke vært en like viktig erfaring.

SAMFUNDETLEDER

Eirik Sande, leder ved Studentersamfundet i Trondhjem

ILLUSTRASJON: Benjamin Drews

Da jeg flyttet til Trondheim sommeren 2015, visste jeg bare to ting: jeg skulle flytte sammen med to av mine beste kompiser og jeg skulle bli medlem av Samfundet så fort som mulig. På den første dagen i fadderuka, dag to i Trondheim, kjøpte jeg medlemskap. Egentlig var jeg fornøyd med det, jeg hadde ikke noen større planer enn å bli medlem, men ganske snart begynte jeg å bli bombardert med informasjon om frivilligheten og muligheten for å bidra på Samfundet. Det ene førte til det andre, jeg ble tatt opp som massør i UKA-15, og jeg endte opp med å bruke større deler av høsten enn jeg hadde forventet på å massere fremmede.

I løpet av de siste fire årene har jeg som frivillig følt at jeg har flyttet inn på det røde runde, og jeg tilbringer ofte mer tid på Samfundet enn i min egen stue. Å komme inn i studentfrivilligheten tidlig har selvfølgelig satt et preg på mitt forhold til Samfundet, men likevel mener jeg det er mulig å føle tilhørighet til Samfundet uten å være frivillig.

Inne på Samfundet, eller bare «huset» som mange sier, er det mulig å komme hver dag fra klokken 16 for å gjøre skolearbeid, ta en øl

eller spille spill. Her settes Trondheims bredeste kulturtilbud opp, fra teater til folkemusikk til store konsertproduksjoner. I tillegg kan man spise ordentlig god middag i Lyche, restauranten vår, eller svippe innom en av quizkveldene. Tilbudet vi har i Trondheim er unikt når vi sammenligner oss med andre studiebyer, ettersom alt arrangeres og organiseres av frivillige, og alt skjer under samme tak. Å komme inn på Samfundet skal være som å komme hjem.

Likevel er Samfundet først og fremst en organisasjon hvor alle medlemmer har rett til å fremme forslag og stemme i Storsalen. Under samfundsmøter, som også er Samfundets høyeste myndighet, kan hva som helst kan tas opp og diskuteres. Ikke alle vet det, men Samfundet er en meningsbærende organisasjon, og dersom et resolusjonsforslag vedtas i Storsalen plikter Samfundets styre å jobbe for å fremme dette vedtaket.

Da samfundsmøtet vedtok å kjempe for studentene i Nicaragua i fjor, innebar dette å sende ut pressemeldinger, formidle informasjon og be om møter med blant andre utenriks-

departementet. På grunn av antallet medlemmer er vi også blant Norges største politiske organisasjoner, og vi blir derfor tatt seriøst i møte med maktpersoner og instanser. Du kan derfor som student og møtende på samfundsmøte være med på å påvirke både lokal og nasjonal politikk, noe som er helt unikt for Trondheim.

Det som også gjør Samfundet så unikt, er at vi også er mer enn vår politiske organisasjon. Vi eier et hus i Elgeseter gate 1 som skal være det naturlige samlingsstedet for Trondheims studenter. Mitt mål som leder har vært at alle skal føle seg hjemme inne på Samfundet, og når tida mi etter hvert nærmer seg slutten, må jeg innse at dette kanskje er et vanskelig mål.

Jeg kan ikke bestemme over følelsene til folk, og med nesten 40 000 studenter i Trondheim vil det bli vanskelig å få alle til å kjenne seg like hjemme som jeg gjør. Likevel håper jeg du som leser dette opplever denne følelsen innenfor Samfundets dører, og vil fortsette å invitere med deg venner hjem til Elgeseter gate 1. Jeg skal i alle fall stå klar med quizpenner.

HVILKEN ROLLE SPILLER DU?

Det er ikke en ny kink, men kan gi en lignende form for adrenalinkick. Velkommen til rollespillets verden – *Dungeons and Dragons*.

TEKST: Mari Rødseth og Jesper Meisler | FOTO: Torstein Olav Eriksen | ILLUSTRASJON: Ólöf Eyjólfssdóttir

Mange har hørt om *Dungeons and Dragons* gjennom *The Big Bang Theory*, *Stranger Things* eller den ene fyren fra videregående som fortsatt legger ut bilder av cosplay på Facebook. Realiteten er at du sannsynligvis kjenner flere skap-D&D-ere enn du tror.

Først bør det vel forklares hva D&D egentlig er. Det kan beskrives som en kooperativ og improvisert eventyrfortelling som foregår i samarbeid mellom historiens leder og spillere. Eddie Hartman, den 60 år gamle selverklærte datanerden, begynte å spille som 16-åring i hjemlandet USA og vil trekke paralleller til videospill for å forklare hva D&D går ut på.

– *World of Warcraft* er nok det som ligger nærmest. Du har ulike egenskaper og ferdigheter, og skal gjennom samarbeid med andre løse oppgaver og beseire ondskapen.

Ikke bare barnelek

Om dette virket vanskelig så hold godt fast, vi skal gå litt dypere inn i rollespillets verden. Dungeon Master, ofte kalt DM, er mye mindre sexy enn det høres ut som. Det er den som leder historien og setter rammebetingelsene for spillet. DM utvikler også verdenen som historien finner sted i. Dette inkluderer ofte religioner, landområder, kulturer og folkeslag.

En fast gruppe møtes med jevne mellomrom og går inn med sine valgte karakterer, som alle er skrevet ned på hvert sitt tilpassede skjema. Gruppemedlemmene har utviklet en karakter med ulike personlighetstrekk og ferdigheter som vil ha innvirkning på hvordan handlingsforløpet utfolder seg.

På dette tidspunktet i forklaringen er det mange som ser for seg små barn med pinnesverd og kranling: Jeg slo deg, så da døde du. I D&D er det heller terninger som avgjør utfallet av en handling. Det er totalt syv terninger i bruk,

men den viktigste er den ikoniske 20-sidede terningen – d20. Den brukes når du angriper en motstander, forsøker å klatre opp en vegg eller vil ta en salto av hesten din. Et høyt terningkast vil gi bedre muligheter for å kunne overvinne hindringene og et dårlig vil ha en tilsvarende negativ effekt.

Bitt av dragebasillen

Lærerstudenten Trym Solan Renolen begynte med D&D for halvannen måned siden. Siden det har interessen tatt av fullstendig. Gruppen han nå spiller med består av seks medlemmer som møtes ukentlig, og han leker allerede med tanken på å bli en DM selv. Det hele startet, som det ofte gjør, gjennom venner.

– Jeg overhørte noen jeg kjenner snakke om oppstart av en ny historie og benyttet sjansen til å spørre om jeg kunne bli med. Det fikk jeg.

Dersom den ferske D&D-entusiasten skulle forklart hva det hele går ut på for en utenforstående, ville han først og fremst ha sammenlignet med verdener som *Ringenes Herre* eller videospill som *Skyrim*. D&D ligner veldig med tanke på oppsett, formål og utvikling, men man får ikke den samme typen visuell stimuli.

– Du blir forklart hva som skjer og hvordan det ser ut, men når det kommer til stykket må du selv skape bilder i hodet og leve deg inn i det.

Den største forskjellen er at D&D oppleves enda friere enn selv de mest åpne videospillene, såkalte sandkassespill.

Trym mener at spillet er hva du gjør det til og gir stort rom for spillernes kreative utfoldelse. Det finnes flere sett regler – mest vanlig er femte utgave, men enhver gruppe tilpasser dem som de selv ønsker.

Ofta kan det være lurt å avklare hva som skal prioriteres på forhånd. Hva synes gruppen er viktigst av improvisasjon, kreativitet og regelverk? Tryms fascinasjon drives av et

SJEKK UT:

- **Critical Role** er en ukentlig livestream av et D&D-rollespill med profesjonelle stemmeskuespillere som alle lever seg dypt inn i rollene sine. Nå har serien kommet til sin andre sesong, og er fantastisk for inspirasjon til din egen D&D-reise.
- **HarmonQuest** er en delvis animert stream som spilles inn foran et publikum og tar for seg et improvisert D&D-rollespill. Serien ledes av komikerne Dan Harmon og Spencer Crittenden, og er en komisk tilnærming til rollespill og lek.
- **Dndbeyond.com** er en digital plattform for karakterskjema, regelbøker og designverktøy for hjemme-lagde regler og utstyr.

SPIlLEGALSKAP: Trym Solan Renolen er en av de nyskapte D&D-elskerne, og har i løpet av halvannen måned bygd opp en solid kunnskap om og interesse for rollespillet.

ønske om utløp for kreativitet i samspill med andre. Han har alltid hatt lyst til å prøve seg på skuespill, men fant ikke en passende arena. D&D ble redningen.

– Det er noe frigjørende ved å kunne gjøre seg til og ha det gøy i trygge omgivelser med gode venner, sier Trym.

Økt interesse

Daglig leder Kim Hikaru ved Outland Trondheim forteller at rollespillmiljøet i byen hele tiden har vært stort og sunt, men har vokst hyppig de senere årene. En av grunnene til dette mener han kan være at filmer og serier har gjort at det har nådd ut til langt flere enn tidligere.

– Vi merket det særlig etter en spesifikk *The Big Bang Theory* episode for noen år tilbake. Kun to dager senere fikk vi flere henvendelser i butikken.

Outland har merket økt interesse for D&D, men også andre rollespill. Hikaru sier at han ser også en forskjell i hvem det er som kommer innom og viser interesse.

– Det er ikke nå lenger bare oss «kjellernerder» men et mye større mangfold av kunder med flere av «den vanlige mannen i gata» enn tidligere.

Både januar og februar i år har hatt stor økning i salg av rollespillrelaterte produkter, sammenlignet med i fjor.

– I januar var det en økning på 16 prosent og i februar økte det med 26 prosent sammenlignet med samme periode i 2018.

Han mener det kan være at påsken er en tid hvor mange har tid og lyst til å kunne spille sammen med venner eller familie, og at dette kan forklare økningen.

Dersom noen skulle være interessert i å lære mer om hva D&D går ut på, eller ønsker å prøve

uten å ha en egen gruppe forteller Hikaru at Outland arrangerer *Adventure League* to ganger i måneden. Her er det flere erfarne DM-X tilstede, og alle får tildelt et karakterskjema, slik at man får testet det ut skikkelig. Hvis man synes det virker litt skummelt å bare kaste seg ut i det, forteller Hikaru at det bare å komme innom Outland for en prat med en av de ansatte om oppstart.

Gammel travet leker fortsatt

På tross av flere tiår med gøy har Eddie Hartmans interesse på ingen måte avtatt med tidens tann. Da han flyttet til Norge som student fikk han overtalt noen av sine medstudenter til å spille med ham. Sammen ble de en av Norges første D&D-grupper.

Vennegjengen, som allerede spilte mye forskjellige brettspill sammen, var ivrige på å prøve noe nytt og annerledes. Dette var tiden før videospill, og D&D brakte en frihet ingen andre brettspill kunne stille med.

– Vi hadde alle lest historier som *Ringenes Herre*, og D&D tillot oss å spille det ut som vårt eget. Det var en åpenbaring.

Ved første introduksjon var han selv DM, og la fram et eventyr for studiekameratene. Fokuset valgte han å legge på kreativitet og lek heller enn regler, for å virkelig tenne gnisten hos de andre.

Selv mener han at det beste med å spille D&D er å være sammen med sine nærmeste, og han spiller gjerne sammen med kona og deres tre voksne barn. Det sosiale samværet er derfor et viktig aspekt for hans lidenskap.

– Det er et herlig avbrekk fra hverdagen sammen med folk jeg er glad i. Det er jo kun vår egen fantasi som setter grenser! **UD**

DRAGEEPEDEMI: Populærkultur har gitt økt interesse for D&D de siste årene, forklarer Kim Hikaru. Nå er det ikke lenger bare de spesielt interesserte som har hekket seg på rollespill-vognen.

Prøvelsen av luksusfølelsen

Er det lykke i materialisme, og hva kan gjøres på et individ- og strukturnivå for å motvirke overforbruk?

TEKST: Christine Thaulow, Britta Benz | ILLUSTRASJON: Benedikte Ytterli

– Det var mennesker som spiste knekkebrød et helt år for å ha råd til den ene Chanel-veska. Å skaffe seg det nyeste innen mote blir livets mening, og du er fanget i en grusom runddans, forteller sosialantropolog Gunn-Helen Øye.

Da hun tok masteren sin i Luxury Management i Firenze, var hun vitne til at store merkevarerhus bevisst utnyttet de psykologiske mekanismene som ligger bak enkjøpsbeslutning for å gjøre forbrukere avhengige av nettopp deres merke.

Øye utdyper at higen etter nye, materielle goder ofte bunner i et behov for å være en del av flokken. Misunnelse oppstår gjerne dersom man sammenligner seg med andre, og er en sterk drivkraft bak overforbruk.

Professor Runar Døving ved Institutt for for markedsføring, økonomi og innovasjon på Høyskolen Kristiania mener de fleste har et behov for å tilpasse seg den estetiske normen i samfunnet, og særlig menn har begrenset utvalg når det kommer til klær. Selv har han planer om å bruke kjole til sommeren.

– Menn kjøper flere og dyrere ting, men så er det kvinner som blir dissa. Når menn går

inn på Jernia og kjøper verktøy så blir det sett på som en praktisk utgift til inntekts-erhvervelse, mener Døving.

Når du søker på «shopaholic» får du opp et bilde av en kvinne med tonnevis av handleposer. Dette synes Døving er en urettferdig fordom, og mener det heller burde være klokke, menn og dyre biler.

Shopping gjør oss lykkeligere, fleip eller fakta?

Frankfurterskolen, en tysk institusjon med en filosofisk retning sterkt inspirert av Karl Marx’ teorier, mener det er en motsetning mellom det varme og nære gavesamfunnet og det kalde og kyniske forbrukersamfunnet, noe Døving synes er i overkant negativt. Personlig nyter han de godene som forbrukersamfunnet medbringer.

– Jeg synes det er utrolig deilig med en god øl, og jeg kjøpte nylig en veldig fin ullskjorte som gir meg konstant varme og velvære, men det hjelper ikke nødvendigvis på potensen eller om du har en god relasjon til barna, utdyper Døving.

Øye mener at man ikke blir lykkeligere av materialismen, og at det finnes viktigere verdier som fortreges på bekostning av de materielle

verdiene. Du blir lykkeligere av å gjøre ting som er knyttet til ikke-materiell status.

– Hvis du bare har fokus på materielle ting, kan dette få konsekvenser for ditt indre sjelsliv, samt relasjoner til andre mennesker, sier Øye.

Hun mener det er mulig å løsrive seg fra de materielle behovene ved at man tar et oppgjør med seg selv og sin egen smerte, og forstår at materiell rikdom ikke er ensbetydende med et rikt liv.

Samtidig har det begynt å danne seg en motstrøm til overforbruk i disse dager. Et eksempel på dette er minimalisme, som er en filosofisk retning basert på antimaterialisme, der målet er å ha minst mulig.

– Personlig blir jeg ikke lykkelig av å ikke ha noen ting, men jeg er enig i at man alltid skal tenke seg om. Jeg synes det er et godt ideal å tenke minimalistisk, sier Døving.

Studenter som forbrukere

Overgangen fra hjemmeboende til student krever ofte en stor omstilling i forbruksvanene. Som student blir man selv ansvarlig for nødvendige kostnader som mat, klær, transport og husrom,

og studielånet strekker ofte ikke til.

– Studenter som flytter hjemmefra og må etablere en egen husholdning er trolig blant befolkningsgruppene som påvirkes mest av tapsaversjon. Å miste noe en allerede har oppleves som verre enn å ikke få noe man ikke har til å begynne med, konstaterer professor Kjell Arne Brekke ved UiOs økonomiske institutt.

Han utdyper videre at studenter gjerne har et forbruk som er høyere enn deres inntekt, da de er vant til å kunne ha det før de flytter hjemmefra.

Studenthverdagen preges av økonomisk usikkerhet. Pengene fra Lånekassen er lånsbasert og nedbetalingen av dem avhenger av en framtidig jobb. Hverdagen preges av samme mangel på større, forutsigbare inntekter.

– Vi har en tendens til å legge for stor vekt på fristelser som finnes her og nå, og for lite på planlegging av framtiden, begrunner Brekke.

Han legger til at på lang sikt så vil forbruket tilsvare inntekt, men at det kan gå over evne på kort sikt, noe som kan gi langsiktige problemer.

Planlegging er et av de mest effektive tiltakene et individ kan ta for å få kontroll over og redusere forbruket sitt. Et annet virkemiddel er sosialt press. Bare det å fortelle andre at en sparer, vil

skape et sosialt press, som øker sannsynligheten for at man faktisk kutter i forbruket sitt.

Statlig makt og ansvar

En stor andel av forbruket vårt styres av sentrale politiske beslutninger, som ikke direkte tvinger enkeltindivider til å tilpasse seg, men gir insentiver for bestemte valgalternativer, som igjen gjør at flere tar det valg som pekes ut for dem.

– Staten har forbrukerpolitiske verktøy som driver oss til å forandre oss, understreker Øye.

Blant de mest velkjente eksemplene på politisk beslutningsmakt over samfunnets forbruksvaner er røykeloven. Avgifter er et annet utbredt økonomisk virkemiddel for å påvirke forbruk.

– Biler som kjører på fossilt drivstoff bidrar til forurensning, og drivstoffavgiften tvinger aktørene til å ta hensyn til at bilkjøringen dermed koster samfunnet noe, og ikke bare har en nytteverdi, forklarer instituttleder Anne Borge Johannesen ved NTNUs Institutt for samfunnsøkonomi.

Effekten av avgifter avhenger av etter-spørrelsens sensitivitet overfor pris på et produkt eller tjeneste. Dersom forbrukeren har alternativer, vil de respondere kjapt på

prisøkningen, og dermed benytte seg av disse, som gir et lavere forbruk.

– Politiske beslutninger som begrenser tilgang til et produkt, er et mye benyttet tiltak for å redusere forbruket av det. Plasserings- og tidsbegrensningene på tobakks- og alkoholprodukter er et kjent eksempel på dette, utdyper Johannesen.

Politiske beslutninger er en viktig faktor i enkeltindividets forbruksvalg, fordi de ofte går ut på å styre forbrukeren i ønsket retning, selv om det er forbrukeren selv som tar det endelige valget.

– Det er et problem ved marked- eller forbrukersamfunn at kapitalisme får veldig mye makt, sier Døving.

Han legger til at enkeltindivider og deres moralske vurdering samlet sett har mindre påvirkning enn samfunnet som helhet og at det derfor er essensielt med politiske beslutninger som tas sentralt. **UD**

Gunn Helen Oye

Kjell Arne Brekke

Runar Døving

Anne Borge Johannesen

Sjokolademousse med appelsin

Kombiner to av påskens mest framtrедende smaker og skap påskestemming, uavhengig av vær og manglende skiføre.

TEKST OG FOTO: **Jesper Meisler**

For mange er påsken ensbetydende med hytteliv, lange skiturer på fjellet med kvikklunsj og appelsin i sekken. Årets påske er av den sene sorten (har det noen gang blitt hevdet at påsken er tidlig?). Dette kan by på utfordringer vedrørende de nevnte skiturene, da vi har kommet midtveis i april, noe som kan medføre manglende hvitkledde løyper i skog og mark. Likevel er det fullt mulig å skape påskestemming i form av velkjente smaker, selv om du i år kanskje ikke har mulighet til å nyte disse ute i langstrakte hvite landskap på fjellet. Sjokolademousse er en deilig avslutning

på ethvert måltid eller som en godbit etter en lang dag ute på tur. Selv om det krever litt tid for at den skal stivne før den kan spises, er det overraskende enkelt å lage. Planlegger du denne dagen før og setter den i kjøleskapet er morgendagens dessert allerede unnagjort, og smakene har fått enda mer tid til å utvikle seg. Dersom du er en av de som ikke kan fordra appelsinsjokolade kan du erstatte appelsinsaften med 0,4 desiliter sterk kaffe. Da smelter du gelatinen i den varme kaffen i stedet. Resten av framgangsmåten er den samme.

Du trenger:

- 150 g mørk sjokolade (60-70% kakaomasse)
- 75 g usaltet smør
- 1 ½ gelatinplater
- 2 eggeplommer
- 3 eggehviter
- 50 g sukker
- Saften fra 2 appelsiner

Slik gjør du:

1. Ha vann i en kjele og sett på medium varme. Sett en stor bolle, gjerne av glass eller metall, oppi kjelen, uten at bunnen kommer i kontakt med vannet. Ha sjokoladen og smøret over i bollen og la det stå helt til det er smeltet. Pass på at vannet under ikke koker, da det kan få sjokoladen til å brenne seg. Legg gelatinplater i kaldt vann i ca. 10 minutter.
2. Skill eggehviten og eggeplommen fra hverandre. Tilsett eggeplommene i sjokolade- og smørblandingen og bland godt. Klem ut saften fra to appelsiner, og ha i en liten kjele og varm opp. Klem ut så mye vann du klarer fra gelatinplatene og tilsett i appelsinsaften. Rør rundt til det løser seg opp. Tøm dette gjennom en sil over i sjokoladeblandingen for å unngå biter av fruktkjøtt eller biter med gelatin som ikke er helt oppløst. Rør om.
3. Pisk halvparten av sukkeret og eggehvitene til halvstiv marengs med en elektrisk visp eller en kjøkkenmaskin. Tilsett resten av sukkeret og pisk marengsen stiv. Den er ferdig når du kan snu bollen på hodet, uten at noe rører på seg.
4. Ta ca. 1/3 av marengsen og ha over i sjokoladeblandingen. Vend dette forsiktig inn med en slikkepott. Det er viktig at du ikke bruker en visp eller rører for hardt, da dette vil slå luften ut av blandingen. Tøm så dette over resten av marengsen og vend inn på samme måte. Gjør dette helt til blandingen ikke lenger har marengsklumper og har fått en jevn og fin farge.
5. Tøm moussen over i porsjonsformer eller passende glass, og sett til kjølig i minimum 2-3 timer før servering. Du kan gjerne lage den en dag eller to i forveien. Den holder seg i 3-4 dager dersom den oppbevares i kjøleskap med plast over.
6. Ta sjokolademoussen ut av kjøleskapet og sett i romtemperatur i 20-30 minutter før servering, dette gjør at smakene kommer bedre fram. Velbekomme!

Gullball

Ingvild Flugstad Østberg

En tredjeplass i det siste rennet var alt som skulle til. Det var kanskje det svenske vidunderbarnet Stina Nilsson som gikk av med seieren på jaktstarten i Canada, men det er Ingvild Flugstad Østberg som gikk av med den gule trøya etter å ha vunnet denne sesongen. Flugstad Østberg kan nå stolt følge Heidi Weng, Therese Johaug og Marit Bjørgen som den fjerde norske kvinnelige langrennsløperen til å vinne verdenscupen sammenlagt etter årtusenskiftet. Vi er stolte!

Johannes Thingnes Bø

Det er ikke bare Flugstad Østberg som har imponert under årets skisesong. Johannes Thingnes Bø avsluttet verdenscupen med en imponerende seier under fellesstarten i Kollen. Dette er hans 16. seier denne sesongen. Det er derimot ikke bare fellesstart Thingnes Bø har vunnet. Han har vunnet sammenlagtcupen i alle skiskytterdisiplinene – jaktstartcupen, sprintcupen, fellesstartcupen og normaldistansecupen, for ikke å snakke om hvordan han vant verdenscupen sammenlagt. Med hele 16 seiere kan Thingnes Bø skryte på seg flest verdenscupseire på en skiskytterseong, et antall som selv ikke Ole Einar Bjørndalen har oppnådd.

Rødt kort

Henrik Kristoffersen

Det er bare tre utgaver siden vi ga Henrik Kristoffersen rødt kort for å ikke oppnå noe i alpinsporten. Siden den gang har han vunnet en gullmedalje i storslalåm for første gang siden 2015. Betyr det at vi kommer til å gi han en gullball? Tvert imot! Vi gir han enda et rødt kort, for nå har han bestemt seg for å saksøke Norges Skiforbund for å kunne reklamere for Red Bull på hjelmen sin. Med Red Bull som sponsor vil Kristoffersen få tilgang på ting som helikopter, privatfly og egen fysioterapeut, goder Kristoffersen hevder er avgjørende for at han skal bli den beste alpinisten. Virkelig? Du trenger et privatfly for å bli den beste? Kristoffersen hevder i tillegg at han er den beste tekniske, norske alpinisten gjennom tidene. Mulig, men når vi hører navnet Henrik Kristoffersen, så begynner vi å lengte tilbake til de gode gamle dagene med virkelig gode alpinister som Kjetil André Aamodt, Lasse Kjus og Aksel Lund Svindal.

Det norske herrelandslaget

Nå som vi er i april klarer forhåpentligvis det norske landslaget endelig å vinne noe av betydning, for det gjorde de søren meg ikke i mars. Ikke siden mars 1999 faktisk. Norge har faktisk ikke vunnet en eneste kamp av betydning i mars siden forrige årtusen. Eneste unntaket er en 4-1 seier over Australia i mars 2018. Dette var derimot en vennskapskamp som ikke hadde noen betydning for verken VM eller EM. Nylig klarte de å rote bort en 2-0 ledelse mot Sverige under EM-kvalifiseringen hvor kampen endte uavgjort. Alt vi kan gjøre er å lengte tilbake til Norges storhetstid på 90-tallet. Dessverre.

FAGBOKSALG

1.-13. april

70%

50%

30%

akademika

GLØSHAUGEN - DRAGVOLL - DMMH
KALVSKINNET - ØYA - TUNGA
BI TRONDHEIM

Fra teori til praksis i racerfart

Siden 2012 har Revolve NTNU-teamet deltatt i Formula Student i Tyskland med egen racerbil. Til sommeren står de igjen på startstreken med to biler, en førerløs og en elektrisk.

TEKST: Lars Øyehaug Kristoffersen | FOTO: Jonas Halse Rygh

I et eget verksted på Nardo er over 60 studenter i full gang med en hektisk byggeprosess. De har ett mål for øye: Formula Student Germany. En motorsportkonkurranse for ingeniørstudenter som avholdes i løpet av sommeren hvor det konkurreres i klassisk racerbilkjøring, men også mer statiske konkurranser som aksellerasjon, ingeniørdesign og selve teamet.

Med kontorer stengte for hvermannsen, ledes team Revolve av Karoline Halvorsen, student i kybernetikk ved NTNU.

– Vi gleder oss veldig til å se bilene ferdig, forteller hun.

Avbrekk fra et teoretisk studie

Teamet begynner allerede ved skolestart på høsten. Erfaringen i Revolve strekker seg tilbake til 2010, da fire gutter på Gløshaugen ønsket å gjøre noe mer enn å regne ut alskens teoretiske scenarioer.

Etter litt leting fant de Formula Student, og med det ble Revolve NTNU dannet som en frivillig studentorganisasjon hvor ingeniørstudenter kunne skaffe seg praktisk erfaring. Innen 2012 hadde de bygget en bensinbil på 280 kg. Under første deltakelse vant de seier i klassen «beste nykommer». Siden den gang har teamet stilt hvert år.

Bilene presenteres i Storsalen i mai

I begynnelsen av mai skal Revolve presentere to ferdige racebiler for Storsalen på Samfundet. En drøy måned før er det ennå kun to rammer på verkstedet.

– Vi er godt i rute til avdukingen, beroliger Halvorsen, som viser oss rundt.

En av rammene skal bli elektrisk bil, mens den andre er fjorårets elektriske bil, som nå skal gjøres om til en førerløs bil. Den elektriske blir bygget fra bunnen av og designet er fortsatt hemmeligholdt.

Årets førerløse bil tar utgangspunkt i fjorårets elektriske bil, Atmos. Alle komponentene fra i fjor som bidro til at sjåføren skulle kunne styre er fjernet, og inn skal det komme sensorer og andre duppeditter som gjør at bilen kan bli 100 prosent selvdreven.

Avdukingen av de to bilene finner sted 2. mai på Studentersamfundet.

Selvgjort er velgjort

En racerbil består av mange ting, forteller Halvorsen, og gjengen på verkstedet til NTNU Revolve bygger alle bildelene selv. Det er ikke for å spare penger.

– Hver bidige del må sitte som hånd i hanske for at bilene skal kunne prestere optimalt, derfor produserer vi også disse delene selv. Det handler om presisjon og kvalitet, sier hun.

Halvorsen forteller at bilen, inkludert bilens deler, er helt og holdent satt sammen av studenter fra 20 linjer ved NTNU, hovedsakelig fra realfagslinjene på Gløshaugen.

– Denne selvstendigheten er positiv både for bilen sin del og for studentene som bygger den. Ikke bare sitter delene sammen som de skal, men teamet får matnyttig hands-on erfaring som de kanskje ikke hadde fått på skolebenken, sier Halvorsen.

Lærer underveis

Å bygge racerbil fra bunnen av er ikke gratis. Og selv om Revolve-gruppa går under navnet Revolve NTNU, er ikke universitetet den eneste som bidrar til finansieringen.

– NTNU støtter litt finansielt og stiller med verksted hos Institutt for maskinteknikk og produksjon. Resten må vi fikse selv, forteller Halvorsen.

I tillegg til NTNU har Revolve samarbeid med flere aktører. Halvorsen trekker fram Kongsberg Gruppen og Bertel O. Steen. Halvorsen understreker at det er helt avgjørende med de ekstra midlene. I tillegg får de muligheten til å prøve ut kostbare teknikker og utstyr.

– 3D-print i titan er en av tingene vi er heldige nok til å få prøve ut, som kanskje ikke alle studenter får testet.

Halvorsen påpeker at det er alfa og omega å ha muligheten til å rådføre seg med Kongsberg Gruppen. Det er nesten like viktig som det finansielle. Samarbeidet gir Revolve mulighet til å få eksperters syn på prosjektene.

Halvorsen forteller at en nøkkelfaktor for at de skal lykkes med prosjektet, er at tidligere medlemmer av Revolve stiller opp med sin kompetanse når det er behov. Det kan være tidligere ledere som gir tips om styring eller mer spesifikke tips om systemdesign og lignende.

– For oss er det tre nøkkelfaktorer som skal til for å lykkes: at medlemmene lærer underveis, at samarbeidspartnere støtter opp og at tidligere medlemmer alltid kan kontaktes og bistå med råd. **UD**

LETTVEKTER: Bilens materiale består av karbon med aluminium honey-comb i kjernen. Dette gjør bilen ekstremt lett, noe som gir fordeler på flere plan.

GLEDER SEG: Prosjektleder Karoline Halvorsen for Revolve NTNU ser fram til når den nye bilen skal presenteres i mai.

FORMULA STUDENT

- Internasjonal konkurranse for ingeniørstudenter som avholdes hver sommer.
- Verdens største ingeniørkonkurranse for studenter innen motorsport.
- Har som formål å designe, bygge og teste énseters racebiler.
- Arrangeres av Institution of Mechanical Engineers i samarbeid med industri-bedrifter og ingeniører.

Kilde: Revolve NTNU

Trynefaktor

I dagens mediesamfunn fungerer media som dominerende bindeledd mellom politikere og velgere. Drukner politikken i personfokuset?

TEKST: Elise Marstein | FOTO: Torgeir Rørvik

Det er en travel Bjørnar Moxnes vi møter i Kunsthallen på Litteraturhuset. Etter endt frokostmøte er det bare så vidt vi får kontakt med ham. Det myldrer av spente tilhengere som overrekker ham både det ene og det andre av selvskrevne artikler. Noen vil ha en selfie, andre ønsker et håndtrykk av den kjente partilederen. Etter å ha tatt noen bilder, setter vi oss ned på en benk. Til tross for den kaotiske situasjonen framstår han som avslappet og rolig.

Bjørnar Moxnes har siden 2012 vært partileder i Rødt. Han synes at det er både spennende og hektisk å være politiker i dagens mediesamfunn.

– Jeg synes at personfokuset litt for ofte overskygger de viktige politiske sakene, forteller han.

Han kommer med eksempler fra fjorårets Acer-strid som ble underdekket i media, da andre personsaker var i forgrunnen.

– Det er synd fordi store viktige avgjørelser som engasjerer veldig mange mennesker havner utenfor medienes søkelys, sier han.

Han tror det oftest er representanter som stiller til høyere verv som havner i medias søkelys, men at det ikke oppleves som svekkende på representantlistene i Rødt.

– Jeg håper ikke det er sånn at partier går ned på grunn av personfokuset, fortsetter han.

Undervurderer folket

Moxnes ønsker at mediene kunne fokusert mer på de politiske sakene, det som det er uenighet om. Han mener media undervurderer folket når de tenker at alt skal være personfokusert.

– Politikernes person er ikke det mest interessante. Det som engasjerer folk er jo saker som berører dem, og saker som angår hele samfunnet, forteller han.

Han trekker fram folkeengasjementet rundt EØS-avtalen. Det er en sak om viktige prinsipper for hele det norske folkestyret som i liten grad har blitt dekket av media.

– Folk flest er engasjerte, og det er jo masse spennende man kan ta tak i. Det må media dekke bedre og gjøre interessant å lese om, sier han.

Moxnes håper at mange etter hvert ser at å engasjere seg er den eneste måten å få til en forandring på. Hvis man engasjerer seg er sjansen for å få gjort noe ti ganger større. Hvis man ikke selv engasjerer seg, organiserer seg og slåss for rettighetene sine, er det ingen andre som gjør det.

– Media må gå forbi kjendisieriet og personfokuset og heller søke ut og nedover i samfunnet. Da tror jeg det finnes mye enga-sjement de kan vekke, avslutter han.

Medieutviklingens konsekvenser

For to år siden rapporterte SSB at 90 prosent av nordmenn bruker internett daglig, og at to av tre bruker sosiale medier hver eller nesten hver dag. Mediepåvirkning er et sentralt begrep i dagens samfunn. Det skjer noe med folks meninger når man får hyppige innskudd fra smarttelefonen i lommen. I dag er det mye lettere for både mediehus og lesere å dele tilgang til politisk informasjon, og vi får jevnlig servert personlige saker som angår politikerne våre.

– Før var det større fokus på politikken i avisene. Da skrev man generelt om de politiske partiene, og hadde mer ideologiske diskusjoner. I dag er det politikere som er på valg, mer enn politikken. Det sterkere personfokuset i dag er takket være sosiale medier, forteller politisk kommentator Linda Bjørgan i NRK.

Bjørgan har jobbet som journalist siden 1986, og har vært innom en sjefsstilling på NRK Tyholt. Hun jobber nå som politisk kommentator og prosjektleder. I studietiden var Bjørgan politisk aktiv, men la politikken på hylla da hun ble journalist for å holde seg så nøytral som mulig.

Bjørgan har snakket med flere partier i forbindelse med kommune- og fylkestingsvalget til høsten, og erfarer at mange partier sliter med å få folk til å stille. Hun mener det kan ha en sammenheng med personfokuset i media. I dagens mediesamfunn er terskelen mellom velgerne og politikerne mindre. Gjennom sosiale medier kan hvem som helst enkelt ytre sine meninger direkte om og til politikere.

– Har du levd et lang liv, så har du garantert gjort noen feil underveis. Dersom du hele tiden blir konfrontert med tidligere feil er det klart at det er tøft å være politiker i dag, poengterer Bjørgan.

Fyrtårn i demokratiske farvann

– I NRK sier vi at vi har et samfunnsoppdrag, sier Bjørgan.

Hun utdyper at betyr at de skal ta opp saker som angår folk, og presentere mulige løsninger på en nyansert måte.

– Et demokrati trenger en fri og uavhengig presse som stiller kritiske spørsmål til politikerne som skal styre landet, forklarer hun.

Som politisk kommentator er Bjørgan med på å analysere det som skjer og deretter gi velgerne et helhetlig bilde. Hun forteller at media har ansvaret for at flere meninger kommer til orde, og at de må huske på at alle mennesker har positive og negative sider.

– Journalister og mediehus har et ansvar for å passe på når nok er nok. For noen ganger er det nok, forsikrer hun.

Folkets vaktbikkje

Bjørgan forteller at dersom vi ikke hadde hatt media, ville politikerne være nødt til å snakke med velgerne direkte. Hun sier at medias rolle er å pirke borti makta og sørge for at sannheten kommer fram.

– Da er det ikke sikkert velgerne hadde fått hele sannheten. Media fungerer som mellom-leddet mellom velgerne og politikerne.

– Vi skal belyse saker. Men det skal foregå såpass ryddig, ordentlig og saklig at ingen føler seg dyttet utfor kanten. Det er veldig fort gjort å føle det om du ikke er like sterk som du ser ut. Selv om en politiker er bestemt og myndig, er de jo bare mennesker de øg, sier Bjørgan.

– Journalister og mediehus har et ansvar for å passe på når nok er nok. For noen ganger er det nok.

LINDA BJØRGAN,
POLITISK KOMMENTATOR

Hun forteller at det er viktig å avsløre politikernes skandaler, men at fokuset må flyttes over på politiske saker om folk skal bry seg om politikk og bruke stemmeretten sin. Medias jobb er å være folkets vaktbikkje, men også å sette fokus på de sakene folk er opptatt av, som for eksempel det unge engasjementet vi ser rundt klimasaken.

– Jeg tror ikke løsningen er å la være å skrive om politikerne, for litt må de tåle. Men politikk handler om utvikling av samfunnet vårt og da må vi ha større fokus på politikken.

Bjørgan mener at det derfor er viktig å huske på at vi bor i et veldig godt land, med en ytringsfrihet og mulighet til å mene ganske mye. Det er viktig for demokratiet at folk *tør* å mene noe, høyt, ikke bare inne i sitt eget hode. Man har eksempler fra andre land hvor store engasjement blir slått ned på.

– Alle har et eller annet engasjement i bunnen, selv om de sier de ikke interesserer seg i politikk, sier hun.

SAMFUNNSOPPDRAG: Linda Bjørgan mener media skal pirke borti makta og sørge for at sannheten kommer fram. FOTO: Kjartan Nyberg Håland

MEDIEPÅVIRKNINGEN: Forsker Peter Maurer forteller at media har en direkte og en indirekte påvirkningskraft, og at alle påvirkes forskjellig.

Mediepåvirkning i to nivåer

På et møterom på Dragvoll treffer vi Peter Maurer. Han er postdoktor på Institutt for sosiologi og statsvitenskap ved NTNU. Han forsker på mediepåvirkning i politikken, noe han poengterer er et bredt tema. Han har snakket med både politiske aktører og journalister om deres oppfatning av mediepåvirkningen.

– Jeg tror ikke løsningen er å la være å skrive om politikerne, for litt må de tåle.

LINDA BJØRGAN,
POLITISK KOMMENTATOR

Politikere er avhengige av velgernes meninger for å kunne vedta sin politikk i samfunnet, og for å kunne forsvare sine synspunkter og ideer. Det betyr at de også er svært følsomme overfor mediepåvirkning, forteller han.

Maurer deler opp mediepåvirkningen i to nivåer: indirekte og direkte påvirkning. Det handler om forskjellen på de som konsekvent går

inn på Google for å lese om politiske saker, og de som «ufrivillig» leser politiske saker når de tar sin daglige runde gjennom internett.

Han sier at den indirekte påvirkningen er med på å forme meningene i samfunnet.

– Det betyr at selv om du ikke mener det samme som er skrevet i enkelte av sakene, vil du fortsatt bli påvirket av meningene som står der, forklarer han.

Den direkte påvirkningen skjer når du leser i media jevnlig. Da vil det i det lange løp påvirke synet ditt på saker, fordi media på en måte lærer deg hva som er viktig i politikken.

– Altså når du bruker media jevnlig vil det påvirke hva du tenker om viktige saker i samfunnet og hvilke politikere du synes det er viktig å følge med på.

Maurer mener det er viktig å huske på at mediepåvirkningen ikke gir noen automatisk effekt.

– Det er ikke som å slå på og av en lysbryter. Alle mennesker påvirkes forskjellig av media, men jeg tror personfokuset kan endre hvordan velgerne gjør seg opp politiske meninger.

Videre poengterer han at politikere også leser media, og at de til og med kan være blant de største medieforbrukerne.

– Selv om de er folkevalgte, vet de ikke alltid hva velgerne ønsker to år ut i regjeringstiden, utdyper han.

Ingen andre alternativer

Normalt er det en ideologi eller visjon for samfunnet som er interessant når man får en politisk mening. Maurer tror at de menneskene som er mindre interessert i politikk lettere baserer sine politiske meninger på person.

– Vi bor jo ikke i middelalderen hvor vi har én konge som bestemmer. Vi bor i et demokrati hvor velgerne burde ha et ulikt syn på ideer om samfunnet, mener Maurer.

Han sier at det ikke finnes noe alternativ til medias mellomledd-funksjon.

– I et massesamfunn trenger man media fordi vi kan ikke samles på torget utenfor Stortinget og lære om politikk. Man trenger et massemedium for å lese informasjonen, forklarer han.

Ond sirkel

Lars Brandsås tar en slurk av kaffen sin på Café Sito. Han er nestleder i Unge Venstre, og studerer Europastudier med engelsk ved NTNU.

Brandsås var fram til sommeren 2015 en av

UINTERESSANT PERSONFOKUS: Ungdomspolitikker Lars Brandsås tror velgerne legger politikken til grunn når de stemmer ved valg, men at personfokuset i media tar oppmerksomhet bort fra dette.

de mange unge som ikke brydde seg en pokk om politikk, men han falt for det så fort han satte seg inn i hva det hele dreide seg om.

– Det er ikke som å slå på og av en lysbryter. Alle mennesker påvirkes forskjellig av media, men jeg tror personfokuset kan endre hvordan velgerne gjør seg opp politiske meninger.

PETER MAURER, FORSKER

– Det var klimasaken som traff meg mest. I tillegg møtte jeg masse fantastiske folk, og da hadde jeg ikke kjangs til å snu fordi det var så bra, sier han og smiler.

Også ungdomspolitikken forholder seg til

mediepåvirkning og personsaker. Brandsås forteller at Unge Venstre bruker mye av tiden på sentralstyremøter og landsstyremøter til å diskutere personfokusede saker i media.

– Det er ofte ting relatert til personfokus som blir tatt opp, og det er jo dumt at man har beveget seg i en sånn retning at alt skal utleveres om personer.

Han mener at velgerne legger politikken til grunn når de stemmer ved valg, og at personfokuset er negativt fordi det medfører en lengre periode i media hvor man ikke skriver om politikk. Selv om det er bra at media er kritiske til kandidatene som potensielt kan få mye makt.

– Media vil jo ikke skrive om noe annet når det dukker opp personsaker, og da er det vanskelig for oss å få ut politiske utspill. Det blir en ond sirkel og da går det til helvete, utbryter han før han tar en slurk kaffe.

Lys framtid

Brandsås ønsker å få de som sitter og glaner opp fra sofaen. Han råder folk til å lese seg opp på sakene man synes er viktigst i samfunnet, og deretter finne ut hvilket parti er kjemper for akkurat de aktuelle politiske sakene. Da må man

forberede seg på at man skal lese litt. Han mener at det er lettere å ta politiske valg om man har de ideologiske tankene godt inne i ryggmargen.

– Det er dumt hvis folk ikke bruker stemmeretten sin. Jeg har snakket med flere dette semesteret som har sagt de ikke har stemt tidligere, men som nå har skjönt at det kanskje er på tide å faktisk stemme, sier han.

I kjølvannet av den massive klimastreiken i mars, poengterer Brandsås at dersom man går sammen blir det fort ganske mye folk. Han mener klimasaken er et gryende ungdomsopprør som tyder på en lys framtid for ungdomspolitikken, og for den kommende generasjonen som skal ta over.

– Jeg pleier jo å si at verden går til helvete uansett, men det er viktig å være positiv, sier han og smiler. **UD**

Klarer jeg å leve som verdens aller fattigste?

Jeg har forsøkt å leve én dag som fattig. Alle måltidene i løpet av dagen kan ikke koste mer enn 20 kroner.

TEKST: Marthe Stoksvik | FOTO: Emilie Eriksen og Marthe Stoksvik

Det krevde nøye planlegging og beregninger på hvor mye hver enkelt porsjon mat vil koste. Jeg kan jo kjøpe en svær pose ris, men den sprenger budsjettet med en gang.

Derfor har jeg måttet dykke dypt ned i mattekunnskapene fra andreåret på videregående, regne ut hva hvert enkelt gram vil koste og gange det med hvor mange gram jeg planlegger å spise. Det er ikke så komplisert tenker du kanskje, men jeg ble virkelig nødt til å holde tunga rett i munnen da jeg skulle regne ut prisen av en enkelt brødskive.

Det tok meg flere runder med kalkulatoren og vurderinger på hvor mye jeg egentlig spiser, før jeg kom fram til det endelige svaret.

Etter fire måltider havnet jeg på ganske nøyaktig 13,20 kroner. Frokost, lunsj, middag og kveldsmat til godt under 20 kroner.

Selvfølgelig, det måtte ofres mye. Luksus som melk i havregroten eller kaffe etter frokost var bare å glemme. Det samme gjelder for det jeg tror flere enn meg er ganske avhengig av snacks.

Lev på mindre

Dette er en utfordring jeg bestemte meg for å ta, og den kom fra en kampanje som heter «Living on Less».

«Living on Less» er arrangert av organisasjonen

Effektiv Altruisme og går ut på å leve slik som de aller fattigste gjør. Det er ikke meningen at vi skal begynne å leve slik, men heller få et bilde av hvordan det er å være fattig.

– Cirka 20 kroner dagen er den absolutte fattigdomsgrensen, sier Knut Overskeid ved Effektiv Altruisme NTNU.

Overskeid og Fredrik Andre Fongen er begge medlemmer av Effektiv Altruisme NTNU. Der jobber de med å finne og informere om de mest kostnadseffektive måtene å hjelpe andre på.

– Basert på forskning og vitenskapelig metode finner vi fram til hva som gir størst gevinst, sier Overskeid.

Slik kartlegger Effektiv Altruisme hvilke hjelpeorganisasjoner som er mest effektive.

– Det handler om å finne ut hvilken hjelpeorganisasjon som gjør mest for pengene folk donerer, sier Fongen.

Ta problemet ved rota

I akkurat denne organisasjonen tror de på å ta problemet ved rota. Fongen og Overskeid forteller om et prosjekt der målet var å øke antall skoleår for barn i fattige land. I stedet for å donere penger til skolebøker eller andre materielle ting ga de alle barna en ormekur.

– Det viste seg at mange av barna slet med

innvollssormer og det gjorde dem slitne og ufokusererte, sier Overskeid.

Ormekuren gjorde barna mer skjerpet og de klarte å følge bedre med i timene og gikk flere år på skolen. Andre eksempler kan også være at det er billigere å vaksinere mange for eventuelle sykdommer, enn å behandle sykdommen direkte.

– Det er ofte neglisjerte sykdommer som sprer seg blant fattige mennesker, slik som innvollssormer, sier Overskeid.

Effektiv Altruisme NTNU jobber med å spre informasjonen og oppfordrer folk både til å donere penger til en ønsket hjelpeorganisasjon, men også å delta i «Living on Less» for å få en forståelse av hvor lite verdens fattigste har.

Rasjonell tankegang

Fongen har vært medlem i Effektiv Altruisme NTNU siden høsten i fjor etter at Overskeid ga ham et flygeblad under immatrikuleringen. Han valgte å bli med i organisasjonen fordi mye av det de står for, står også han for.

– Jeg er blant annet buddhist og mange av verdiene samsvarer også med mine. Samtidig liker jeg at vi baserer oss på forskning basert på rasjonell tankegang, sier Fongen.

Han har reist en del og sett mye fattigdom blant annet i Afrika og India. Der ser han at

Å LEVE SOM FATTIG: Dette var totalt det jeg spiste i løpet av en dag. Frokost, lunsj, fire porsjoner middag og kveldsmat.

mange av de tiltakene som folk her hjemme betaler for ikke alltid har like stor effekt der problemet er.

Overskeid er glad i tankegangen om at man kan kombinere hjerte og hjerne for å hjelpe andre.

– Jeg er en av de få som liker ex. phil. og jeg ble opptatt av ideen om moralfilosofi og å hjelpe dem som trenger det. I tillegg studerte jeg materialteknologi og studerer nå fysikk og matematikk, sier Overskeid.

I Effektiv Altruisme håper han å kunne kombinere sine kunnskaper fra både ex. phil., materialteknologi, fysikk og matematikk.

Selv om jeg hadde en ganske kjøp frokost uten kaffe, hadde jeg jo lunsjen å glede meg til. Den besto av to brødskiver med leverpostei og en banan. Det var egentlig ganske godt, og brødet var hjemmebakket og det var digg. Dagens andre måltid kostet meg 4,55 kroner og jeg hadde nå 14 kroner og 52 øre å kose meg med resten av dagen.

Så, til dagens høydepunkt, nemlig middagen. Du vil nok neppe tro at jeg lagde en ganske god middag til kun 5,50 kroner per porsjon. Det ble en gryte bestående av brokkoli, hakkede tomater, kidneybønner og ris. I ettertid ville jeg byttet ut brokkoli med gulrot for smaken sin skyld.

Heldige meg satt igjen med 10,98 kroner etter middagen, noe jeg ikke hadde forventet. Så da tok jeg meg to brødskiver til kveldsmat.

Alt i alt brukte jeg 13,20 kroner denne dagen. Ganske imponerende om jeg kan si det selv, og jeg ble ikke sulten mellom måltidene og maten var god (utenom havregroten lagd på vann).

Jeg kunne sikkert brukt alle pengene jeg hadde til rådighet, men til middag viste det seg at det ble mye mer enn bare to porsjoner. Derfor bestemte jeg meg for å kjøre løpet ut og holde meg til planen, og satt altså igjen med 6,80 kroner etter fire, mettende måltider.

Det jeg trodde var umulig, var egentlig ganske enkelt.

20 kroner til alt

Den stolte følelsen forsvinner uansett ganske fort. For de aller fattigste skal disse 20 kronene dekke mer enn bare mat. Husleie, strøm, klær og alt en trenger for å overleve skal finansieres med de 20 kronene.

Det sier seg selv at dette er umulig i Norge. Her kan vi ikke bo i et skur, eller kjøpe store sekker med den aller dårligste maten.

– Den billigste risen vi har i Norge er fortsatt ris av ypperste kvalitet. Det samme gjelder for å kjøpe store kvantum. En kan ikke gå på butikken og kjøpe en svær sekk havregryn. De kommer i små papirposer på rundt ett kilo, sier Overskeid.

Det er ikke mulig å leve som de aller fattigste i verden her i Norge, men «Living on Less» skal fungere som en vekker for å gi folk et nytt perspektiv.

For min del gikk det fint å spise for under 20 kroner hver dag. Jeg kan spise både godt og sunt, men det blir fort vanskelig å variere kostholdet da du gjerne burde kjøpe store mengder av hver matvare for å gjøre det billigst mulig.

I ettertid ser jeg at jeg kunne inkludert egg og melk i måltidene for å få litt mer ut av det, og da har en også ganske næringsrike og billige måltider.

En wake up call

Å planlegge måltidene og holde meg under 20 kroner ga meg en wake up call. Jeg ser tydeligere enn før hvor dyrt matvarer kan være. Og for ikke å snakke om hvor dyrt det er å leve. Jeg har også fått et mer bevisst forhold til mitt eget forbruk og tror helt sikkert at jeg kan kutte både forbruk og kostnader.

Samtidig unngår jeg ikke å se realiteten i at de 20 kronene jeg spiser for nå skal dekke både husleie og klær for de aller fattigste, og det ville ikke vært mulig for meg.

Med kampanjen håper Fongen og Overskeid at flere vil være med å hjelpe og legge merke til den jobben som Effektiv Altruisme gjør, samtidig som at mange skal få en ny forståelse for hvordan de aller fattigste har det.

– Det er så store forskjeller blant folk i verden og det føles for meg som en moralsk plikt å hjelpe de som trenger hjelp, sier Overskeid. **UD**

HJELPER ANDRE: Knut Overskeid (til venstre) og Fredrik Andre Fongen håper flere vil være med å støtte hjelpeorganisasjoner, og jobber med å spre informasjon om Effektiv Altruisme.

Sexprat og pågangsmot

Tuva Fellman studerte kriminologi og drømte om å bli psykolog. Nå er hun sexolog og programleder i Juntafil.

TEKST: Sandra Victoria Holst | FOTO: Celine Bergundhaugen

- Født: 18. juli 1987
- Fra: Oslo
- Yrke: Programleder og produsent i NRK P3
- Utdanning: Bachelor i kriminologi og etterutdanning i sexologi

Vi møter Fellman på hotellet på Bakklandet og går en runde for å finne et sted vi kan sitte. Juntafilprogramlederen har bodd i Trondheim i seks år og er godt kjent i området. Hun peker på en bygning og forteller at der har hun bodd. Det er ganske tidlig og de fleste kafeene er ikke åpne ennå.

– Det er rart å være tilbake, sier Fellman som har mange historier og følelser assosiert med byen.

Etter en liten tur på en av trondheimsvårens første soldager blir vi enige om at hotellresepsjonen er det beste alternativet og går tilbake der vi startet.

Lurte seg inn i P3

Er det noe Tuva Fellman kan, så er det å ta utfordringer på strak arm. Historien om hvordan hun kom inn i P3-verdenen forteller hun at har vært full av tilfeldigheter.

– Jeg gikk på skole med ei som hadde en søster som jobbet i P3. Vi stod i skolegården og så sa hun «søsteren min lurte på om noen kan komme opp og intervjues om sex, er det noen som kan gjøre det?», så da sa jeg at det kan jeg vel! Da ble jeg med i panelet hos Juntafil.

På den tiden studerte hun kriminologi i Oslo, og hadde ikke som vane å være veldig åpen for å snakke om sex. Hun hadde heller aldri noen plan om å jobbe med å snakke i radio.

– NRK ringte meg på ganske tilfeldige tider og da avlyste jeg alltid alle avtalene mine. Jeg droppa alt og dro opp til P3. Så utlyste de i en tillkallingsvikarstilling, så da igla jeg meg innpå der. Jeg har bare lurt meg inn egentlig!

Med en gang hun kom inn i P3-lokalene tenkte hun at dette var det kuleste hun hadde gjort, så da ga hun seg ikke. Planen om å jobbe

i barnevernet ble lagt til side.

Hun fikk tilbud om fast jobb som programleder i Juntafil og ble med på lasset da programmet ble flyttet fra Oslo til Trondheim.

Avstandsforhold

Tuva Fellman hadde ingen plan om å bli boende lenge. Hun skulle bare bli et par år og flytte tilbake til Oslo, men drømmejobben var på Tyholt.

– Jeg hadde en fantastisk tid i Trondheim, men jeg hadde også et avstandsforhold i fem av de seks årene jeg bodde her. Det er så mye med Trondheim som jeg elsker, men noen ganger kan jeg få litt vondt i hjertet fordi jeg husker hvor trist jeg var til tider. Trondheim gir meg en rar følelse når jeg kommer tilbake nå, for det var så mye glede men samtidig var det vondt med mye savn, sier hun og tar seg instinktivt til hjertet.

– Kjæresten min og jeg er veldig opptatt av at hvis man har lyst til å satse på jobb så skal man prioritere det. Hadde jeg flytta hjem til Oslo, til Ronny, hadde jeg gitt opp drømmejobben min og han hadde gitt opp sin drømmejobb om han flytta hit. Vi kunne ikke ha det sånn. Jeg hadde nok blitt veldig bitter for å ha gitt opp min store drøm, så det var ikke et alternativ.

Vanskelig å snakke om sex og kropp

Selv om livet til Tuva Fellman i dag er fylt godt over gjennomsnittet med sexprat har det ikke alltid vært så lett for henne å snakke om.

– Jeg hadde en periode der jeg syntes det var ganske vanskelig, jeg ble veldig flau. Det var ganske slitsomt. Da vi begynte å kjenne på seksualitet syntes jeg det var så flaut fordi alle skulle drive å digge seg opp og være deilige. Jeg er utrolig dårlig på å digge meg opp. Jeg var så klønete.

Det var først da hun ble med i panelet at det gikk opp for henne at sex, kropp og følelser ikke trenger å være så sexy og vanskelig. Det kan også være klønete og rett fram.

Sexprat i baren

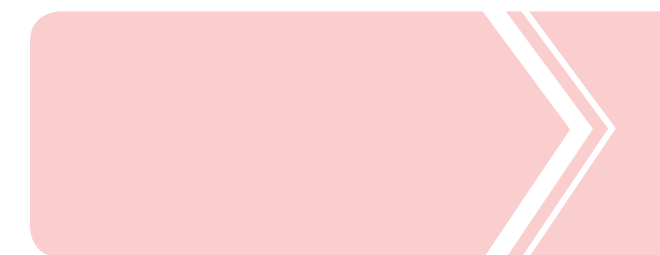
Tiden i Trondheim var ikke kun fylt med savnet etter alt og alle som var i hovedstaden. Hun hadde gode kollegaer og venner, og fikk etter hvert et stamsted blant utestedene i Trondheim.

– Kollegaen min Niklas Baarli tok meg med på tacobuffet på Diskoteket en fredag. Det ble til at vi dro dit hver fredag.

Siste stoppested for møtet vårt blir Diskoteket. Fellman tar kontakt med en av sine venner i staben på utestedet og spør om vi kan ta turen innom. Ved bardisken i en av smågatene i Midtbyen satt Tuva Fellman mange kvelder og snakket med nye bekjente.

I og med at hun er kjent for å snakke om sex hender det hun får spørsmål utenfor Juntafil også. Ofte ender hun også med å snakke om tema når hun er ute.

– Jeg satt hele kvelden, det var det beste jeg visste. På slutten av kveldene hendte det jeg hørte meg selv snakke om sex til de som tilfeldigvis satt

rundt meg. Jeg kunne si ting som «nå må du vite det at gutter har et punkt i rumpa som er kjempedeilig, du må prøve å putte en finger opp i rumpa». Folk har ofte spørsmål de har lyst til å stille, men det er urovekkende ofte jeg som har lyst til å prate om det.

Det er ikke bare når hun er ute på byen at temaet blir tatt opp, men også i familieselskaper kan hun finne på å snakke om temaet.

– Jeg burde jo sjekke først om det er stemning for å prate om det. Det er akkurat som om mine sosiale antenner har knekt litt når det kommer til seksualitet. Jeg satt i familiemiddag for litt siden og begynte å snakke om det, jeg klarte ikke slutte heller fordi jeg ble så engasjert. Familien min skal ha mye klapp på skulderen. Jeg tror de synes det er litt gøy også.

Hjem til Oslo

Fellman er oppvokst på Ellingsrud i Oslo og er veldig glad i hjemplassen sin. Hun flytter kanskje tilbake dit en gang i framtiden, men den ideen har hun ikke introdusert til kjæresten sin ennå.

– Jeg er veldig stolt av å være derfra, jeg er litt stedspatriot. En periode vurderte jeg å tatovere «linje 2» på ankelen. Nå er jeg egentlig ganske fornøyd med at jeg ikke gjorde det, men jeg er veldig glad i Ellingsrud og Oslo generelt.

Etter de fem årene med avstandsforhold falt det seg naturlig at Fellman flyttet tilbake til hjembyen. Hun og kjæresten fikk til slutt ha drømmejobbene sine i samme by.

– Nå bor vi sammen, som er veldig deilig. Det er en prima følelse!

I tiden etter Juntafil ble hun programleder for P3-programmet Verdens Rikeste Land sammen med Niklas Baarli. Da Baarli sluttet i P3 ville hun også finne på noe annet og ble produsent for radioprogrammet Ekko i P2.

– Å jobbe i Ekko var kjempegøy og veldig lærerikt. De er kjempeflinke og kan så mye, jeg har ordentlig ærefrykt for den redaksjonen. Jeg satt og googla under bordet på redaksjonsmøtet, for kunnskapsnivået er så sinnsykt høyt, forteller hun og etterligner hvordan hun satt og jattet med da redaksjonen la fram faktasetninger.

For kort tid siden startet Juntafil, til manges glede, opp igjen. Denne gangen i form av en podkast som kommer ut to ganger i uka. Fellman har også blitt produsent for The Käss Furuseths.

Mestringsfølelse i arbeidslivet

Da Fellman fikk jobb som tilkallingsvikar i P3 ble hun en dag spurt om hun kunne komme inn og ta noen lydopptak og redigere dem i Digas.

– Ikke noe problem, sa jeg, men måtte da finne ut hva Digas var da jeg kom hjem. Jeg fant ut at det var redigeringsystemet de brukte, så da satt jeg oppe hele natta for å lære meg det.

Mestringsfølelsen hun får av å klare ting i arbeidslivet virker for henne mye større enn den mestringen hun følte da hun studerte.

– I arbeidslivet virker det større, mestringsfølelsen blir mer ekte. Men jeg kunne gjerne ha studert i ti år til, det er så gøy å studere.

Hun vil råde de som er på vei inn i arbeidslivet å gjøre ting de synes er skummelt og ta noen sjanser.

– Vår generasjon må bli flinkere til å gutse litt og tenke at dette løser seg. Det er det jeg har gjort, noe som har vært ukomfortabelt til tider, men jeg liker å lene meg litt på at ingen kan alt. Det er lov å si at «det kan jeg ikke, men det skal jeg finne ut av og lære meg». **UD**

SENKVELDENS SEXOPPLYSNING:
Flere sene kvelder har Tuva Fellman snakket engasjert om sex og kropp med nye bekjente i baren på Diskoteket i Trondheim.

Recommendations for Easter and spring reading

Four novels to read this spring, both crime and less gruesome reading, to help you evade both family during Easter break and exam stress after.

TEKST: Cathrine Solemslie Sæther | ILLUSTRASJON: Line Blom Salvesen

As I am writing this it is intermittently snowing and raining – looks like Norwegian spring, alright. Easter is also coming, a holiday commonly celebrated by Norwegians with stories of gruesome murders. Here I humbly suggest two crime novels and two novels to simply get you in that spring mood (and help you procrastinate from revision).

Agatha Christie – *And Then There Were None* (1939)

Agatha Christie's crime stories are well-established classics, perhaps even redundant to promote for Easter reading. Yet I hope my recommendation here will inspire those who may have seen various film and tv adaptations but not read her, to see just what they're missing out on. *And Then There Were None* is one of Christie's most acclaimed works and unlike many of her other novels featuring the iconic Miss Marple or the ingenious Hercule Poirot, this one stands alone. A group of strangers are all mysteriously invited to an island with no host to greet them before someone starts killing them off, one by one. It is a must-read of crime classics, as well as an easy read, and hopefully serves as a gateway novel to her extensive body of work.

Alice Sebold – *The Lovely Bones* (2002)

This book features a different approach to crime – it begins with the murder and after follows the family and the murderer from the perspective of the young victim in the afterlife. Susie Salmon is the victim that becomes a spectator to not only her family's grieving but to the investigation of her murderer hiding in plain sight. It is more ponderous and, surprisingly, hopeful than general crime novels as well as deeply moving. It serves as an interesting palate cleanser to more stereotypical stories of horrible murders with a genuinely original take and more heart than the genre usually allows.

Ahn Do-hyun – *The Salmon Who Dared to Leap Higher* (2015)

Let's move a bit away from crime novels – spring is not limited to Easter. This novel, almost more of a short story or a fable, is a curious creature. Its lightness and brevity makes it perfect for spring, along with its ponderings on life. It is a bit odd,

so bear with me, but it is genuinely lovely. It follows a salmon that is slightly different from the other salmon with its silver scales, and that, as the title suggests, yearns to leap higher; to rebel against the predictability of the life of a salmon. It is a short and easy read, and different in a pleasant way.

John Steinbeck – *East of Eden* (1952)

Just because spring feels so short – exams, rush to summer, etc – it does not necessarily mean you should not attempt a longer, more challenging novel. For those brave individuals who dare to do so right before exams I suggest John Steinbeck's *East of Eden*. Yes, you could read *Of Mice and Men*, it is shorter, easier and more renowned, but *East of Eden* is really a masterpiece of a novel. Steinbeck himself saw this work as his crowning achievement. Set mostly in the 20th century it follows the lives and times of two families and how they cross paths over the many years. With devious, endearing and complex characters Steinbeck crafts a detailed narrative and a retelling of biblical stories in the vivid setting of Salinas Valley, California.

– Jeg tilgir aldri museumsdirektør Johan Börjesson

Når Håkon Blekens nyeste utstilling *Do not go gentle* vises i hjembyen, mangler 19 av maleriene som ble vist i Oslo.

TEKST: Ola Haugstad | FOTO: Lea Roppen Kielland

HÅKON BLEKEN

Aktuell med:
Utstillinga *Do not go gentle* på Trondheim Kunstmuseum. Står til 1. september.

Største kulturopplevelse?
Når det gjelder billedkunst må det være *Guernica* av Picasso og Isenheimeralteret i Colmar, et tryptikon av Matthias Grünewald. Jeg har tatt inspirasjon fra Grünewald i mine egne triptykon. Det er noe med triptykonformen – til sammen er uttrykket større enn delene.

Hvilken kulturpersonlighet kunne du tenkt deg å bo i kollektiv med?
Oscar Wilde, på sitt beste. Og Thomas Mann.

Råd til trondheimss studenten?
Jeg setter veldig pris på studentene i byen. Tar man bort studentene og Domkirke, er det ingenting igjen i Trondheim.

Frykter du døden?
Hvis jeg føler noe overfor døden, er det frykt.

Johan Börjesson skriver i en e-post til Under Dusken at han er oppriktig lei seg om Bleken føler seg dårlig behandlet. Han skriver at utstillinga har vært planlagt i en prosess over tre år, der TKM har forsøkt å imøtegå Blekens ønsker underveis, og understreker at det vises fire verk her som ikke ble vist på Henie-Onstad. Han opplyser dessuten om at andre etasje ikke var tom da intervjuet foregikk, men at utstillinga der nylig var stengt.

– Døden er verdt å protestere mot
Litteraturen har alltid vært en viktig inspirasjonskilde for Bleken, som blant annet har lagd illustrasjoner til Ibsens *Hedda Gabler*. Høsten 2017 var han på NRK for å snakke om sin favorittroman, *Doktor Faustus* av Thomas Mann. Også tittelen på Blekens nye utstilling er hentet fra litteraturen, fra et berømt dikt av Dylan Thomas: «Do not go gentle into that good night».

– Diktet er en dødsprotest. Det er skrevet i forbindelse med faren hans, som lå på dødsleiet. Det er et fint dikt.

Fint, ja – men ikke optimistisk.
– De store kunstnere i vår tid er pessimister. Det er triste greier. Hos Francis Bacon (irsk maler f. 1909, red.anm.) for eksempel, er det undergangsstemming uten like, ensomhet og faenskap. Det er vanskelig å unngå det om man skal arbeide i tiden. Å være optimistisk maler i våre dager – det er det ingen vits i.

Jævlig kjedelig samtidskunst
Pessimismen eller det dype alvor et hos kunstnere som Dylan, Mann, Bacon og Bleken selv, er kanskje noe han savner hos dagens unge kunstnere. Samtidskunsten – «konseptkunst, og slike ting» – har Bleken heller lite til overs for.

Hvorfor det?
– Man må lese mye for å få noe ut av det, men kunst skal egentlig meddele seg umiddelbart. Samtidskunsten er lite inkluderende.

Bleken savner et subjektivt engasjement blant samtidskunstnerne.

– De store samtidskunstnerne som Damien Hirst og Jeff Koonz overgår hverandre i kjedsomhet. Man kan ta en støvsuger og sette det i et monter, og så er det plutselig blitt kunst. Folk har helt rett når de sier at slikt er latterlig.

Maler stadig
Bleken fylte nylig 90 år. De nyeste verkene i *Do not go gentle* er datert 2018. Og Bleken jobber stadig, iallfall når han føler for det, etter sin daglige tur i marka. Til høsten står kanskje enda en utstilling på trappene, denne gang i Stavanger.
Hvordan opprettholder du en slik produksjon i din alder?

– Det er jo bare å male. **UD**

Ordet veit betyr grøft, men er kanskje mest kjent som et uttrykk brukt om Trondheims mange bakgater og smug.

På en tur gjennom Trondheims veiter viser arkitekt Marte Osvoll Valderaune fram forskjellige påbegynte tiltak som prosjektet har iverksatt. I Brattørveita henger det tegninger utarbeidet av arkitektstudenter som har jobba med prosjektet, med forslag til hvordan bygningene i veitene skal se ut.

De har hengt opp lamper og lyslenker i de trange veitene, fjernet tagging fra bygningene og fått bort ugress. De jobber også med å få bort annet avfall. I tillegg har flere av bygningene blitt satt i stand, i samarbeid med eierne. Riktig type brosteinen er en viktig del av estetikken.

– Vi jobber en del med å finne brostein, fordi fargene har så mye å si. Helst skal fargene være varme, hvis ikke blir det en veldig kald by, kan Valderaune fortelle.

Et prosjekt som engasjerer

Som ferdigutdannet arkitekt ble Valderaune med på prosjektet. Hun opplever at folk blir veldig engasjerte når de først får høre om prosjektet og får øynene opp for potensialet som ligger i veitene.

– Det er noe som opptar folk. Folk ser viktigheten i å bevare det som er og ta vare på kvalitetene i byen. Vi ser på alle arrangementer

som vi har at interessen for disse områdene er stor. Vi har gjennomført Kulturnatt i veitene de to siste årene, og har hatt over 1000 besøkende. Vi har også hatt veitevandring med over 200 deltakere, forteller Valderaune.

Brattørveita har en lang historie som strekker seg tilbake til middelalderens Trondheim. Her reiste folk fra Fosen over Trondheimsfjorden, og det naturlige første stoppet ble Nerbyn. Det var her det skjedde. I noen fargerike trehus i samme veita var det hotell før, og her lå også Trondheims spritsjappe.

Tryggheten i en lampe

Idet vi krysser en veit, blir en ny lampe i antikvarisk stil hengt opp. Gjenbrukte lamper er nå istandsatt og ombygd slik at alle fungerer for første gang på lenge. Valderaune kan fortelle at folk setter spesielt pris på lampene, rett og slett fordi det føles tryggere for folk å gå ute når det er oppført belysning i veitene, i den ellers så mørke vinterstida.

– Forhåpentligvis kan det få folk til å bruke veitene mer og gå der året rundt, slik at stedene føles trygge og ikke blir glemt, sier Valderaune.

I tillegg er Valderaune, sammen med de andre partene i prosjektet, opptatt av at næringsdrivende skal ta over førsteetasjene i flere av de gamle trehusene. Spesielt i hjørnegårdene. Det

Veiteprosjektet

■ Startet i 2017 og skal være ferdig i 2020.

■ Ledet av Byantikvaren i et samarbeid mellom Trondheim kommune, Riksantikvaren og Trøndelag Fylkeskommune.

■ I tillegg arbeider prosjektet tett sammen med NTNU, Næringsforeninga (NfT), Midtbyen Management, Statens Vegvesen og Visit Trondheim.

■ Spesielt viktig for prosjektet er det treårige samarbeidet med masterstudenter i arkitektur ved NTNU, som fokuserer på revitalisering og istandsetting av bygningene i de historiske veitene i Nerbyn.

Kilde: Trondheim kommune

Revitalisering av veitene i Midtbyen

Veiteprosjektet skal vekke til live Midtbyens opprinnelige sentrum, ved hjelp av stort engasjement fra næringsdrivende og arkitektstudenter.

TEKST: Tomine Barstad Solvang | FOTO: Celine Bergundhaugen

▲ NY FASADE: Bygninger etter at veiteprosjektet har fjerna tagging og malt.

▲ ILDSJEL: Marte Osvoll Valderaune brenner for veiteprosjektet.

ligger dessuten an til at det kanskje blir flere besøkende i veitene fremover.

– Nå har jo Fagn fått Michelin-stjerne og de holder til i Credoveita, sier Valderaune.

Et tverrfaglig samarbeid

Ola Hjelen går fjerde året på master i arkitektur, og var med på veiteprosjektet høsten 2018, gjennom kurset Bygningsvern i Taraldsgårdsveita. Hjelen ble så begeistret for prosjektet at han i vårsemesteret har valgt å jobbe videre med tematikken gjennom kurset Transformasjon. Hjelen var på gruppe med tre-fire medstudenter som bestod av arkitekt-studenter. I tillegg hadde hver gruppe med en student fra kulturminneforvaltning.

– Det var et veldig interessant og virkelig-hetsnært prosjekt, som er med på å gi noe tilbake til samfunnet. Der jobbet vi med bygninger som egentlig aldri har blitt grundig dokumentert eller vist noe særlig kjærlighet på flere år. Vi fikk jobbet tett opp mot beboerne og fikk en god forståelse av bygningene gjennom undersøkelser, oppmålinger og dokumentering, sier Hjelen.

Hjelen forteller at det som er interessant er når man begynner å oppdage nye ting og kvaliteter ved bygningene du vanligvis ikke legger merke til ved første øyekast. Han forteller hvordan du begynner å se sammenhengen i bystrukturen, og hvorfor ting er bygd som de er. Hjelen legger også til innvirkningen folk har på veitene når de bruker byen.

– Folk som går i veitene tenker kanskje ikke så mye over det, men de bidrar jo mye til stemninga i Midtbyen.

Omsorg til bygningene

Under Kulturnatt høsten 2018 hadde veite-prosjektet hovedsete i Taraldsgårdsveita, samtidig som studentene hadde feltkontor i den gamle fiskehallen i samme veit, forteller Hjelen. Her var det undervisning på morgenen, og uformell prat med folk og huseiere i veitene etterpå. Under prosjektet jobba Hjelen med tilbakeføring av en gammel murgård, som opprinnelig var bygd som et snekkerverksted.

– Det har ikke blitt vist såpass mye omsorg for bygningene vi har jobbet med på flere år. For

noen av dem muligens ikke siden de ble oppført på midten av 1800-tallet, sier Hjelen.

Små grep

Hjelen håper at det studentene har gjort kan bidra til at det skjer mer i Midtbyen og i veitene, slik at flere folk får øynene opp for kvalitetene som ligger der.

– Det er et område det er lett å ta for gitt. For hva er Midtbyen uten de smale veitene og den gamle trehusbebyggelsen? Det er kanskje det som gjør byen annerledes fra andre byer, sier Hjelen.

Hjelen poengterer viktigheten av prosjektet og legger til at det er små grep som skal til for å ta vare på disse områdene. Det er ikke mye som skal til, med alt potensial som ligger der fra før.

– Allerede gjennomførte tiltak som montering av belysning, blomster og fjerning av ugress vil forhåpentligvis fungere som en katalysator og føre til en holdningsendring blant folk som bor og ferdes i veitene, mener Hjelen.

Tid for nostalgi

På hjørnet av Brattørveita ligger Café Le Frère, som eies av Kjell Harry Lyngås. Kaféens fasade med mørkt treverk skiller seg ut fra de andre bygningene, og gir assosiasjoner til en svunnen tid. Inne i lokalet henger det planter ned fra taket

og selve atmosfæren er lun og hyggelig. Lyngås starta opp i 2015, og har kunnet følge med på veiteprosjektet helt fra starten. Kaféeieren forteller at han har planer om å bygge en liten scene i lokalet. Dette er bare starten og en av mange planer. Lyngås peker på et bilde som viser den samme bygningen kafeen hans ligger i, men fra 1920-tallet. Det ser nesten identisk ut i dag.

– Jeg begynte å restaurere da jeg tok over bygården her i 2015. Uttrykket er ment å gjenskape det autentiske fra 20-tallet, forteller Lyngås.

For eksempel kan Lyngås fortelle at gamle håndverkstradisjoner er tatt i bruk, slik at det meste i kaféen skal se mest mulig autentisk ut, og han har prøvd å gjenskape bildene han har sett hos Byantikvaren.

– Stilen her er nok annerledes enn hos kjedene. Bordet er eget design, og med gjenbruk av tømmer og stål som ble revet i forbindelse med arbeidet her. Dette med nostalgi er ikke så dumt. Vi har avansert utstyr for måling av kaffen, så det blir en slags symbiose av det gammeldagse og det nye. En av tingene som vi gleder oss veldig til å få på plass er autentiske dørhåndtak i messing, sier Lyngås.

Lyngås kan fortelle at Brattørveita og området rundt har mye spennende historie, og han kan også skimte med noen andre fakta.

– Borte i gata har det vært spilt inn en scene fra Bør Børson, for eksempel. Det var også et ganske lugubert strøk i gamle dager. Det var hoteller med «tilbud» og da det var alkoholforbud var det «tesalong» borte i gata her.

Smitteeffekt

– Det har vært et kjempeprosjekt, spesielt innsatsen til studentene, som tegner, maler og skraper. Det er en smitteeffekt over veite-prosjektet. Når en bygning blir restaurert, vil eierne av nabobygningen bli inspirert til kanskje å gjør det samme, tror Lyngås.

Lyngås syns folk snakker for negativt om byen, og at det er flere positive ting som skjer i området, sammen med veiteprosjektet.

– For eksempel har Grano åpnet på hjørnet, Britannia har åpnet igjen og torvet vil snart bli fint. Det som også er positivt nå, er jo at ting blir mer innbydende når våren kommer.

Borte på veggen, over en vintage fløyelssofa, henger det noen tegninger og malerier.

Hvem er det som stiller ut?

– De som spør får lov. Vi tar ingenting for å stille dem ut, og vi tar ikke noe hvis du selger. Det positive for oss er at det blir vegger som på en måte blir dynamiske – de skifter stemning og form, farge, og ukjente kunstnere får en plass å uttrykke seg; neste måned er det en ny kunstner på veggene der, og slik vil det fortsette så lenge det kommer noen som vil stille ut, sier Lyngås. **UD**

▲ NOSTALGISK: Kjell Harry Lyngås eier Café Le Frère. Han lager møbler selv, og er opptatt av det autentiske.

NTH-RINGEN

Ditt vitnemål i gull

Den originale NTH - ringen
for sivilingeniører og sivilarkitekter
finner du hos oss. Rask levering!

• **DAHL SVEEN** •

en del av mestergull

OLAV TRYGGVASONSGT 24 • TRONDHEIM •

WWW.GULLSMEDDAHLSVEEN.NO • TLF: 73 52 56 06

Ujevn, men severdig

I *Lang dags ferd mot natt* overskygger Trond-Ove Skrødal sine medskuespillere.

I dette stykket som settes opp på Trøndelag Teater i vår følger vi en liten, velstående familie som i løpet av et døgn skal vrenge ut sitt mørkeste indre for hverandre, før den oppløses fullstendig. Svik og skam, men også bunnløs kjærlighet skildres mens historien til den tilsynelatende vellykkede familien Tyrone rulles ut. Dette selvbiografiske verket, ført i pennen av amerikanske Eugene O'Neill i 1941, er svært anerkjent, noe som gjør at det kan anses som et lite vågestykke å sette opp. Det har teaterets regissør Johannes Holmen Dahl i stor grad kommet seg helskinnet igjennom, til tross for ujevne skuespillerprestasjoner.

Helhetsinntrykket av denne oppsetningen bæres i stor grad av nettopp rolleinnhavernes enkeltprestasjoner. Mary Tyrone er portrettert godt av trønderveteran Hildegunn Eggen. Eggen evner å skildre avhengighet på

en respektfull og troverdig måte, med en rørende varme på scenen. Trond-Ove Skrødal er på sin side stjernen i denne oppsetningen, med en enorm tilstedeværelse og pondus. Skrødal virker naturlig og opplagt og løfter sammen med Eggen dette stykket opp til det nivået som forventes av et slikt stjerneensemble.

Dessverre står de øvrige medlemmene av ensemblet tilbake for disse, spesielt annen akt er preget av de mindre erfarne skuespillerne som ikke evner å holde på publikums oppmerksomhet. Yngstesønnen Edmund gestaltes av Vette Bergan. Bergan framstår ikke som moden nok som skuespiller for denne rollen, men virker karikert. Jon Lockert Rohde sin rolletolkning av James Tyrone Junior har ingenting som fester seg til minnet, og Ingrid Unnur Gíæver virker stiv og ukomfortabel på scenen som tjenestepike Cathleen.

Dette lagt til grunn framstår andre akt som unødvendig lang.

Ellers er de øvrige elementene i denne oppsetningen gode. Scenografien under Nia Damerell og lysdesign av Eivind Myren rammer historien inn. Et ekstra pluss er at rolleinnhaverne trakterer alle instrumenter selv, som tilfører stykket noe friskt. Musikk og låtvalg (lyddesign ved komponist Alf Lund Godbolt og Mikael Gullikstad) framstår også som vellykket.

Lang dags ferd mot natt har til tross for svakheter blitt en menneskelig gjenkjennbar og vellykket affære i regissør Dahls hender, hvor scenevante skuespillere virkelig viser at erfaring er gull. Det er lov å håpe at de yngre skuespillerne i dette stykket tar til seg sårt tiltrengt lærdom av sine eldre kollegaer.

TEKST: Birk Ramberg
FOTO: Lea Roppen Kjelland

Ubehagelig og imponerende

Til tross for 90 år i lyset vil ikke Håkon Bleken overgi seg enkelt til mørket.

Bleken viser i utstillingen *Do Not Go Gentle* fram verk fra hele sin karriere som kunstner. Vi får blant annet se hans tidlige selvportrett fra 50/60-tallet, den absurde realisme fra 70-tallet, bildene av hans døende foreldre og et stort utvalg nyere bilder. Den røde tråden er likevel tydelig. Det altoppslukende mørkets tilstedeværelse er nesten ubehagelig.

Navnet på utstillingen er hentet fra Dylan Thomas' dikt *Do Not Go Gentle Into That Good Night*. Forfatteren var frustrert over hvor passivt faren overga seg til den uunngåelige døden, og oppfordringen i diktet var enkel: «rage, rage against the dying of the light». Bleken selv sier i innroduksjonsvideoen til utstillingen at møtet med mørket går bra så lenge han har lyst til å male.

Antallet nye bilder er slående. Produksjonen er fortsatt imponerende

stor. Det er vanlig at store kunstnere ikke klarer å opprettholde nivået på arbeidet når de blir gamle, men dette gjelder åpenbart ikke Håkon Bleken. Spesielt kan bildeserien av vennen og musikeren Arne Nordheim trekkes frem. Plassert i et eget rom gjør bildene sterkt inntrykk. Ifølge maleren uttrykker serien «det tragiske i en stor ånds sammenbrudd».

Selvportrett om 50 år ser ut til å oppsummere Blekens dødsforakt. Som et stilig, merittet skjelett med flosshatt, ser han ut til å ha overvunnet mørket. Collage av avisutklipp og bilder danner bakgrunnen i mange av Blekens mest kjente bilder. I bildeserien Korsveien ser vi historien om Jesu død og oppstandelse i Blekens kjente collagestil. Sammen utgjør disse bildene en mindre tragisk og angstfull del av utstillingen. Håp og «rage» er tilstede her. Mon tro om det

var noe av dette Dylan Thomas' ønsket fra sin døende far?

Utstillingen ble satt sammen av Henie Onstad kunstsenter i forbindelse med Blekens 90-årsdag, og ble først vist der fra 9. november til 24. februar. Om noe negativt kan bli sagt om utstillingen i Trondheim, må det være at den gjorde seg bedre på Henie Onstad. Spesielt synd er det at flere av bildene som var på Henie Onstad ikke lenger er en del av utstillingen i Trondheim. Trondheimutgaven gir ikke et like helhetlig innblikk i Blekens karriere.

Utstillingen etterlater en blanding av ubehag, ærefrykt og et virvar av tanker. Kanskje Bleken gjør klokt i å holde dette på avstand ved å bare male - «Følelser er det nok av i verden».

Bakklandets beste karrisild

Baklandets Skydsstations sildebuffé sikter og treffer blink – nesten.

TEKST OG FOTO: Piffi & Gastromat

– Her sitter vi jo som sild i tønne!

Det fiffige ordspillet springer fram fra Piffis lepper. Sammen med sin kumpan Gastromat befinner han seg i Baklandet Skydsstations brokete og mildt sagt intime lokaler, som er fylt til randen av søndagsspasserende kvinner med kakaohunger. Våre utsendte anmeldere er her dog av andre og hakket saltere årsaker: Skydsstationens sildebuffé.

– Her har de ikke akkurat spart på kruttet, sier Gastromat, tydelig imponert over det solide utvalget.

Blåbærsild vekker oppsikt

På buffébordet finner du alt fra det kjente og kjære til det bent fram eksotiske. Her står den sedvanlige sennepssild, karrisild, sild i sitron og ingefær, tomatsild og sild i crème fraîche. I tillegg kan man bryne seg på panert og smørstekst sild, sild i appelsin og – hold deg fast – sild i blåbærsaus.

– Høres ut som en oppskrift på katastrofe, kommenterer Piffi lakonisk og skuler ned på den blåsvarte massen.

Ellers er det flust av tilbehør: Et solid dansk rugbrød, flatbrød, grønnsaker og poteter på tre vis: Kokt, fløtegratinert, og i form av en nydelig potetsalat.

Foto-fadese

Før maten kan inntas må den fotograferes. I et

tafatt forsøk på å opprettholde sin anmelder-anonymitet sier Piffi at de trenger bildene til en matblogg, akkurat høyt nok til at nabobordene kan høre det. Det virker mot sin hensikt – på et kvinnebefengt bord like ved fnises det høylytt.

– De er rause med sildebitene, sier Gastromat minst like høyt, for å dekke over fadesen.

Han har bitt inn i en skive med sennepssild, som sammen med crème fraîche-silden og den enda mer pikante karrisilden, er blant buffeens sterkeste kort.

– Det tyder på at det er lagd på stedet, og at de ikke er gniene, sier Gastromat fornøyd.

Smaker som ketsjup

Imidlertid har ikke alle valgene på kjøkkenet vært like gode. I et bisart innfall har de valgt å smørsteke sild fra lake, framfor fersk fisk. Silden som burde vært gyllen og sprø, er i stedet vassen og har en merkelig konsistens. Enda verre: Den smaker søtt. Dessuten forsyner ikke anmelderne seg av tomatsilden mer enn nødvendig.

– Den smaker mest som ketsjup, sier Gastromat. Den fryktede blåbærsilden viser seg derimot å være en fulltreffer. Den friske smaken er en grei kontrast til den ellers eddikdominerte buffeen.

– Dette var sabla godt, men å spise seg stappmett på sild og rugbrød er ikke det mest behagelige jeg har opplevd, sier Gastromat og prøver å skjule en rap.

UTVALG
MAT FOR PENGENE
SERVICE
MILJØ
TOTALOPPLEVELSE

BUFFÉ

Hvor: Baklandet Skydsstation.

Vi spiste: Sild i sennep, karri, tomat, sitron og ingefær, appelsin, blåbær og crème fraîche. Kokte poteter, potetsalat, gratinerte poteter, sildesalat, brød, flatbrød og smør.

Pris: 198 kr.

Tidspunkt: 12–17.

Studentrabatt: Nei.

Hvem passer det for: Deg med en usedvanlig appetitt for sild.

Klientell: Kinesiske turister.

Utsikt: Bakklandet i ruskevær.

Vegetar: Om du er gira på kun brød og potet.

Rullestolvennlig: Hvis du holder deg til bakgården.

Insidertips: Ber du pent, står buffeen framme også etter kl 17.

MIDTBYENS ARTISTREPERTOAR

Musikklimaet i Trondheim er godt tilrettelagt for vekst med frodig scenemiljø og flust av inspirasjon, i tillegg har det en lang og sterk historie som rygggrad. Byen har alltid vært berømt for sitt rockemiljø, men avler i dag fram nye, unge stjerne-skudd i alle sjangre. Musikkmiljøet her er kanskje landets beste, og det er derfor fotograf Thomas Johnstone har valgt å fordype seg i det.

Med røtter i klassisk studiofotografering vil Thomas vise frem det unge musikk-miljøet i byen. Artistene som er avbildet spiller i ulike sjangre som spriker mellom metall, tekno, hiphop og jazz. Særegenhetene til hver enkelt artist kommer fram i portrettene, selv om den helhetlige stilen er klassisk og repetitiv. Vi ser dem fra en litt annen side enn fra scenen, men ikke minst gir det fotografen selv en sjanse til å komme tett på artistene.

Bildene er tatt i forbindelse med en eksamensoppgave på Fotofagskolen. Flere bilder fra serien vises på avslutningsutstillingen deres den 7. juni.

*En av modellene i fotoreportasjen
har tidligere vært aktiv i
Studentmediene i Trondheim.*

Ikke gå i nød-listefellen på vors!

Tyr du til nødlister som «Norway Top-50» og «Jentevors» på vors? Her har jeg fem låter som treffer uansett hvem, hva og hvor.

ILLUSTRASJON: Line Blom Salvesen

KOMMENTAR

LISA BYE

Journalist

Det er mye makt og ansvar som hører med å stå for spillelista under et vors. Ikke bare har du ansvar for at alle du henger med skal være fornøyde med det som spilles, men du har også mulighet til å vise frem din egen musikksmak.

Det er også ofte et vesentlig poeng at låtene skal være av det muntre slag, og at man for all del ikke skal gå i nach-fellen altfor tidlig. Jeg har flere ganger observert kamper om å besitte makta over hvilke sanger som spilles, hvor en uendelig kø av sanger som har blitt queuet blir regnet som hellig. Der noen insisterer på å spille personlige og relativt ukjente favorittlåter, får andre tilfredsstilt sine behov ved å sette på «Norway Top 50»-lista på Spotify.

Det er uten tvil stort potensial for å treffe et bredt mangfold av musikksmaker når man besøker ulike vors opp gjennom studietida. Men der andre kjemper om makta over musikken, er jeg ofte blant de som helst vil slippe ansvaret for å please alle på vorset med mine musikkforslag, som også representerer integriteten min som musikkentusiast. Dermed kan det oppstå en rollekonflikt mellom hvilken musikk jeg personlig liker og hva som passer seg i den aktuelle sosiale sammenkomsten av mennesker jeg befinner meg i. Men skal man la seg lide gjennom «Norway Top 50» eller et D.D.E.-maraton igjen, eller skal man queue

låter som potensielt sett kan bli upopulære blant gjengen du henger med?

Hvis du er slik som meg, som i all min konfliktskyhet forsøker å queue musikk de fleste kan digge, kan jeg glede deg med denne nyheten: Jeg har tatt meg den frihet å finne frem fem sanger som etter min empiri (les: livets skole) passer til alle vors uavhengig av hvilket crew du befinner deg med.

Den første låta er til ingen overraskelse «American Boy» av Estelle feat. Kanye West. Siden utgivelsen i 2008 er den blitt et kjent og kjærnt tilskudd på mange vors-spillelister. Med Estelles sukkersøte og herlige RnB og Kanye på rap-delene, utgjør det en superdeilig discolåt som drar med seg både hip hop-elskere og populærmusikkfanatikerne. Det er et sikkert valg i Spotify-køen for å få alle deltakerne til å nikke med hodet og nynne med på refrengene.

Det er noe magisk med låta «Funky Town» av Lipps Inc. Den går sjeldent ubemerket hen på vors med sin allment gjenkjennelige funky sound. Låta, som ble utgitt i 1979, toppet populærmusikklistene verden rundt utover 80-tallet. For min generasjon fikk «Funky Town» et nytt ansikt da den Oscar-vinnende animasjonsfilmen Shrek inkluderte den i den første filmen. Siden har den blitt ei låt som er lett å glemme på vors, noe som kanskje er like greit, men som likevel alltid vil være en de fleste kjenner og har gode assosiasjoner til.

Kendrick Lamar er en artist som jeg regner med har fått kjørt seg en del ganger på vors det siste

tiåret. En ofte glemt, men nydelig vors-perle av ei hip hop-låt er likevel sangen «I» fra hans kritikerroste *To Pimp A Butterfly* fra 2015. Ved å queue denne på vors gjør man gamle Kendrick-fans fornøyd, og for de som eventuelt ikke har hørt den, så får de ta del i en ukomplisert og gøyalt gladlåt.

En sang som uten tvil bringer med seg barndomsminner er «Feel Good Inc» av Gorillaz feat. De La Soul som ble utgitt i 2005. Jeg tror grunnen til at denne låta ofte gjør seg godt er at den skaper en chill stemning på vorset, samtidig som det er en garanti for allsang på «ha – ha»-delene av låta. Og folk digger å synge med. Det skaper også store muligheter for samtaler om gode minner fra Gorillaz' gjenkjennelige tegneseriemusikkvideoer som i stor grad la grunnlaget for emo-kulturen som fulgte i årene etter utgivelsen.

Til sist må vi jo også se innover mot hva Norge og Skandinavia har å by på av bangers. Da Röyksopp og svenske Robyn i 2009 slapp «The Girl and the Robot» ble Robyn raskt en norgesfavoritt. Elektropop-låtas raske tempo og samtidig drømmende vokal bidrar til ei vors-perle som passer seg like godt som rolig intro på vorset som på dansegulvet rett før man hopper videre til byen.

Det vil garantert bli flere vors opp gjennom livet hvor jeg vil bli utsatt for musikk fra TIX, Sie Gubba eller «Norway Top 50» på rekke og rad, og det kan jeg finne meg i. Men den dagen jeg besitter makta over spillelista på vorset håper jeg at også disse menneskene vil sittedanse til mine forslag.

TEKST: Markus Lynum
FOTO: Merge Records

Ibibio Sound Machine – *Doko Mien*

Den London-baserte afrofunk-gruppas nyeste plateutgivelse skjuler platte, endimensjonale låter bak et spennende lydbilde.

Albumets første låt «I Need You To Be Sweet like Sugar (Nnge Ntn Suga)» starter lovende med drivende bass, blåseseksjon, samt en dansbar rytme og synth-linje. Låta klarer å holde oppmerksomheten til lytteren fra start til slutt, men man begynner allerede her å stusse over mangelen på variasjon.

Oppfølgingslåta «Wanna Come Down» er symptomatisk for store deler av albumet. Låta starter med god driv, men slagkraften dør sakte men sikkert ut. I løpet av de fire minuttene låta varer foretar bandet knapt noen forandringer i hverken arrangementet av låta eller lydbildet.

Heldigvis leverer tittellåta «Tell Me (Doko Mien)», og hever nivået på skiva i de tre minuttene og 45 sekundene den varer. Her får man følelsen av at det er en viss progresjon som finner sted. De forskjellige elementene i låta krydres med mindre variasjoner i en slik grad at elementer som blir introdusert etter at låta har spilt i mer enn ett minutt faktisk skiller seg ut.

Dessverre for Ibibio Sound Machine har de ikke klart å overføre lekenheten sjangeren fordrer til deres tredje album. Selv om mange av låtene ofte starter lovende, ender de opp med å bli såpass gjentakende og forutsigbare at det rett og slett ikke er særlig underholdende musikk å høre på. For å spiss-formulere det: Det mest overraskende med albumet er hvor få musikalske vendinger som overrasker deg som lytter. Det virker som om bandet ikke har gitt seg selv tid til å forløse de oppmerksomhetsfangende låtintroene på en meningsfull måte, og resultatet blir av den grunn 41 likegyldige minutter med lyttetid.

Albumet som helhet klarer ikke fange oppmerksomheten til lytteren i lengre perioder. Dessverre for Ibibio, har de klart å gjøre det som burde vært et spennende lydbilde like stimulerende som toneleiet til Microsoft Sam.

TEKST: Maren Høgevold Busterud
FOTO: Black Pop Records

Wet Dreams – *Wet Dreams*

Det beste av den gamle punken, tilføyd det beste av den moderne.

Selv om Wet Dreams kan kalles en super-gruppe av et sideprosjekt, så er Wet Dreams sin debutplate noe helt eget. Den selvtitulerte skiva er en hyllest til den skitne hardrocken og moderne punk. Lydbildet blir sjeldent mer smuldrete enn her.

Plata åpner med «Band Aid», en mørk og sint punklåt med hooks gjennom hele låta. Det minner veldig om Ramones sin vinnende oppskrift på låtskriving – kort og repetitivt, men fy som det fenger. Dette er stikkord for den røde tråden gjennom hele plata, selv om graden av sinne varierer.

«Radioactivity» ble sluppet som en singel i forkant og rakk å utmerke seg som en forhåndsfavoritt. Det er et enklere og lysere lydbilde, til tross for et dystre budskap. Her går bandet litt utenom den klassiske Ramones-måten å skrive på, da de legger inn en fet gitarsolo. Dette beviser egentlig bare at Wet Dreams består av teknisk bedre musikere.

Om hardrock ikke er din greie kan du fortsatt legge til «Roliglåta» i lista di. Den er nokså fin, og blir heldigvis hverken svulstig eller kjedelig, da den beholder el-gitaren, senker tempo, og fremstår som ærlig. Den er det fint tilskudd og gjør Wet Dreams som helhet mer variert og spennende, uten å miste den røde tråden.

Sluttrioen, «Blueslåta», «Beautiful» og «I Told You / Drugs», er en drømmeavslutning på et etterlenget album som tar den moderne rocken på alvor, samtidig som klassisk punk bevares etter beste hensyn. Selv om helheten i albumet er velorganisert, så er disse tre som enkeltlåter noen favoritter. Hvor enn ulike de er i lydbilde og ikke minst bruk av humor.

Jeg spår at dette blir manges soundtrack gjennom starten av sommeren og grill-sesongen. Her har du klassisk punk uten at bandet tar seg selv høytidelig i det hele tatt. Du har skitne, kompromissløse lydbilder som belager seg på dårlig mikrofon og fet gitar. Og ikke minst – en dæsj psykedelisk til å hypnotisere deg. Hva mer kan du ønske deg?

TEKST: Sander Engen
FOTO: Interscope

Billie Eilish – *When We All Fall Asleep, Where Do We Go?*

Billie Eilish serverer en delikatesse på sølvfatet hun fikk.

17-åringen Billie Eilish har det siste året, som ut av det blå, eskalert seg fra å være nærmest ukjent til å toppe lister med hver eneste singel. Dette er ikke uten grunn. Mange mener at hun er en såkalt industriplante, altså at hun er formet fra grunnen og dratt fram i lyset av plateselskapene. Grunnen til det er blant annet at foreldrene er tett knyttet opp mot musikkmiljøet, og at hun i hovedsak er produsert av broren Finnegan, som allerede har en fot innenfor. Selv om hun muligens er vestens svar på et k-pop-idol, viser Eilish at hun fortjener plassen sin som blomstrende popdronning på debutalbumet *When We All Fall Asleep, Where Do We Go?*

Albumet starter med låta *bad guy*, med en tung, nærmest klubbaktig basslinje. Med et hardt temposkifte mot slutten og talentfulle rimmonster vises styrke fra første sekund. Neste låt ut, *xanny* kommer med et stilskifte i vokalen, men med den samme forvrengte bassen i grunn. Eilish treffer på både tematiske og unike linjer, og beviser at hun ikke bare er en kraftig og sår kvinnelig vokalist i en rekke av mange.

Etter you should see me in a crown som ble tidlig sluppet følger *all the good girls go to hell* med en instrumentell produksjon i kontrast med den elektroniske vi har tidligere hørt. Singlene «wish you were gay» og «when the party's over» følger bra plassert før vi ledes inn i andre halvdel av albumet med «8», som virker mer som en interlude uten substans.

«my strange addiction» er mer poppete enn det vi har hørt tidligere på albumet, og minner om det tidligere prosjektet *dont smile at me*. Etter «bury a friend» kommer en trio av nye låter som bryter den harde stemningsoppbygningen med roligere deler, før Eilish gir sin avskjed på medleyen «goodbye». Selv med et svakere andreparti tydeliggjør Eilish at hun ikke bare er et resultat av nepotisme, men talent.

Hvem Drepte Gabriel Quicksand?

Med mesterdetektivene Jenny Østrum-Rein og Kaie Nordland

Det er stor ståhei i Storsalen på Andfundet. Styggbygg-komiteen har nettopp presentert en ny, alternativ romløsning enn det som tidligere har blitt vedtatt.

Det har nå blitt enstemmig vedtatt av Storsalen at et eget rom på Huset skal kun benyttes til ukentlige Nazi-fester, og medlemmene ble enige om at invitasjoner skal være konfidensielle og må ikke lengre lekkes ut til riksmedia.

Manus: Trond J. Stavås Tegninger: Astrid Behler

Svar: Det går en ledning bort til talerstolen, hvor Frida Jerv har montert en knapp. Da hun banket i talerstolen med hånda si, slo den av lyset og aktiverte en mekanisme som slapp ammonia på 10.000 tonn som (av en eller annen grunn ingen la merke til) hang fra taket i Storsalen. Frida Jerv ble arrestert og dømt til å raskere og steinkyle Nidelva på egenhånd. Miss Jenny og Dr. Kaie feiret konklusjonen med et par pils og en runde Cluedo på Edgar.

TIRSDAG 2. APRIL - FREDAG 11. APRIL

Valg til NTNU-styret
I disse dager pågår det flere ulike valg hvor du kan være med å påvirke – blant dem er valg av studentrepresentanter til NTNU-styret. To kvinner og tre menn stiller som kandidater til valget. Disse er Sigrun Hitland, Karoline Abildsnes, Per Kristian Berget, Kenneth Klungland Stange og Adrian Heyerdahl. Gå inn på studentvalg.no for å avgi din stemme.

ONSDAG 10. APRIL

Byåsen håndball elite – Oppsal
KL 18.30 - 21.00, Trondheim Spektrum
Årets siste hjemmekamp er endelig her. Det ble ikke noe eliteseriesieier på jentene fra Byåsen, men de har likevel gjort en frEmragende jobb. Nå avslutter de sesongen hjemme med besøk fra Oslo. Ta turen til Trondheim Spektrum og vis din støtte til jentene fra Byåsen.

TORS DAG 11. APRIL

Politisk frokost med Jonas Gahr Støre
KL 09.00 - 10.15, Digs
Denne våren har Trondheim sett en rekke politiske frokoster. Nå har turen kommet til Arbeiderpartiets egen Jonas. Klassekampens Jo Skårderud og politisk redaktør Kato Nykvist fra Nationen vil som vanlig lede intervjuet live på scenen før det åpnes for spørsmål fra salen.

FREDAG 12. APRIL

Lanseringsfest: Begrep #1
KL 18.00 - 21.00, Den gode nabo
Filosofistudentene ved NTNU har rasket sammen et eget tidsskrift, og feirer første utgivelse med øl og (muligens) opplesninger. Ryktene skal ha det til at alle tekstene handler om sex. Vi ønsker lykke til.

Mat og øl i kombinasjon
KL 18.00 - 20.00, E.C Dahls bryggeri
Liker du øl? Liker du mat? Synes du ofte det er vanskelig å kombinere øl og mat – frykt ei, E.C Dahls er her for deg. Anbefales for deg som vil kickstarte helga med et godt måltid, eller bare plukke opp triks til framtidige Tinder-dater.

LØRDAG 13. APRIL

Grunnkurs i havpadling
KL 09.00 - 17.00, Skansen
Vil du lære deg å padle kajakk? I løpet av dette kurset lærer du deg praktisk padling, elementære redningsøvelser og hvordan du vurderer hva som kvalifiserer som trygge turer. Det er ingen krav om tidligere erfaring. Etter kurset har du fått en grundig innføring i hvordan du bruker kajakk, åre, trekk og vest. For ikke å snakke om Våttkort fra Norges Padleforbund med grunnkurs-oblat.

Regalierommet – Norges vakreste rom
KL 11.00 - 12.00, Erkebispegården
Kulturseksjonen i Under Dusken har en forkjærlighet for arkitektur, så når Regalierommet åpnes opp for utstilling må vi dele nyheten med dere. Unik arkitektur fra 1200-tallet, kombinert med 1600-tallets kunstneriske uttrykk gjør dette rommet til nettopp Norges vakreste rom – om vi skal tro Elisabeth II av England.

LØRDAG 20. APRIL

Thomas Seltzer: Donald Trumps Amerika
KL 19.00 - 00.00, Trondheim folkebibliotek
Litteraturhuset og avdanket ADHD-punker Thomas Seltzer inviterer til USA-spesial. Forvent deadpan-humor forkledd som slentrende analyser av sosiale og politiske forhold i USA.

Eggjakt med Nina og Stine
KL 21.00 - 23.00, Pirumbanken
Påskeharen har inngått sponsoravtale med Nina og Stine, og inviterer til eggjakt denne påska. Ta med flettekurv, spisse ører og lommelykt – sjokoladeegget er godt gjemt og bare de mest utholdende vil finne påskens mest høythengende (eller lavtgjemte) premie!

MANDAG 22. APRIL

Rosenborg - Strømsgodset
KL 18.00 - 20.00
Eliteserien er godt igang og Gutan gjør som vanlig en heidundrende jobb. Nå får de besøk av bygttene fra Drammen. Rosenborg ble kåret til norgesmestere etter at de beseiret Strømsgodset. Nå er de er ute etter revansje. Vi anbefaler alle å ta turen innom for dette blir et hatoppgjør av episke proporsjoner.

ONSDAG 24. APRIL

Fjellseterløpet 2019
KL 18.00 - 21.00, Lerkendal
Det er endelig duket for Fjellseterløpet 2019. Startskuddet kan høres ved gangveien på Lerkendal og følges helt opp til målgangen ved Skistua. Distansen til løpet er i overkant av 8 km og har en stigning på 420 meter.

Are Citizens in Europe fed up with Democracy?
KL 18.30 - 20.00, Litteraturhuset
De siste årene har vi sett en økende misnøye med demokratiet i Europa. Populistiske partier sanker stemmer, og grasrotprotester som de gule vestene i Frankrike får vind i seilene. NTNU samler en rekke eksperter i europeisk politikk til samtale om dette på Litteraturhuset.

Tor Åge Birnsværd: Mens jeg har dere her
KL 19.00 - 21.00, Trondheim folkebibliotek
Tor Åge Bringsværd gjester biblioteket med sin reflekterende dagbok om det å eldes – en poetisk og selvutleverende vandring gjennom alderdommens prøvelser, holdt i det forfatteren kaller «en sosialrealistisk, sludrende tone». Temaet er høyst aktuelt, også for studenter, og byr til refleksjoner om livet og døden.

TORS DAG 25. APRIL

Black Girl
KL 18.30, Cinemateket
Black Girl en svært vellykket blanding av afrikansk historiefortelling og eksperimentelt filmspråk, og regnes i dag som en viktig del av den internasjonale filmhistorien. Filmen er originalt fra 1966, men ble restaurert i 2015. En viktig film som tar for seg den franske kolonimakten og politiken med et afrikansk blikk.

FREDAG 26. APRIL

Farao + Caramel 11
KL 20.00 - 23.00, Lokal scene
Kari Jahnsen, bedre kjent som Farao, skiller seg fra mange av dagens kvinnelige popartister. Caramel 11 spiller progressiv pop. Denne konserten, på en av byens nyeste og spennende scener, vil nok bli en opplevelse. Ta på danseskoene.

Tysk-norsk litteraturfestival
KL 18.00 - 21.00, Trondheim folkebibliotek
Møt unge og aktuelle tyskspråklige forfattere som Judith Hermann, Simon Strauss, Helene Hegemann og Bettina Wilpert. Festivalen varer hele helga og består av mange ulike arrangementer knyttet til tysk litteratur.

LØRDAG 27. APRIL

Studentmesterskap i triatlon 2019
KL 07.00 - 14.00, Pirbadet, Ilsvika og Strindheim
Årets Studentmesterskap i triatlon i regi av NTNUI Triatlon er endelig her. Konkurransene inkluderer 400 meters svømming i Pirbadet, 19 km sykling langs vakre Trondheimsfjorden og 4,5 km løping ved Ilsvika. På kvelden blir det bankett på Strindheim toppfotball klubbhus og premieutdeling.

Elektrosamfundet
KL 21.00 - 02.00, Samfundet
For mange er Elektrosamfundet årets høydepunkt, og også siste muligheten du har før eksamensperioden til å riste på rumpa. CLMD, Kamferdrops og Migah gjester Storsalen og leverer elektrisk stemning. Noe for deg som kun hører på russemusikk anno 2011, men òg for den mer sofistikerte deep house-fan.

SØNDAG 28. APRIL

Ranheim - Viking
KL 18.00 - 20.00, Extra Arena
Årets femte kamp for Ranheim er her. Nok en gang får de besøk fra Vestlandet. Denne gangen er det Viking som står for tur. Viking som nylig har rykket opp fra Obos-ligaen møter nå laget som rykket opp fra samme liga to år tidligere. Vi anbefaler å ta turen innom, for dette blir nok spennende.

MANDAG 29. APRIL

Kunstig intelligens: Hvem bestemmer, og kan det gå galt?
KL 19.00 - 21.00, Litteraturhuset
Hvem skal bestemme hva slags teknologi som er bra for samfunnet? Og hvordan skal vi kunne være føre var der effektene av kunstig intelligens ennå er ukjent for oss? Dette er noen av spørsmålene som stilles når Forskningsetisk utvalg ved NTNU holder åpent seminar denne mandagen. Har du ikke skaffet billetter er det ingen grunn til å gråte – arrangementet sendes på Litteraturhusets Facebook-sider.

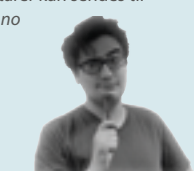
TIRSDAG 30. APRIL

Ny Dusk i hyllene!

KVISSMESTER: Benedikt Erikstad Javorovic
Spørsmål og kommentarer kan sendes til kviss@studentmediene.no

SVAR: 1) Boeing 2) Brokkoli 3) Frankrike 4) Wolvehampton Wanderers (Wolves) 5) Jordbruk 6) Enrico Fermi (fermium) 7) Frankrike, Storbritannia, Russland, USA og Kina 8) Shazam! 9) «Walk This Way» 10) Oscar Wilde 11) Generasjon 12) Et skytevåpen (Thompson maskinpistol) 13) Mascarpone 14) Mårfamilien 15) Memesket 16) El Chapo 17) Bar Vulkan 18) Frankfurtskolen 19) Ganymedes 20) Hundreårskrigen

KVISS

1. Fra hvilket selskap kom flymodellen som styrtet i Etiopia og så ble satt på bakken i mange land?
2. Hvilket navn er grønnsaken aspargeskål, som opprinnelig kommer fra Italia, bedre kjent under?
3. Hvilket land hadde koloniherrdømme over Laos, Kambodsja og Vietnam fram til midten av 50-tallet?
4. Under Solskjær har Manchester United tapt to ganger mot et annet engelsk lag, hvilket?
5. Hva er den neolittiske revolusjon mest kjent for å ha tatt i bruk for første gang?
6. Hvilken fysiker vant Nobelprisen i 1938 og har det kunstige grunnstoffet Fm med atomnummer 100 oppkalt etter seg?
7. Hvilke fem land er permanente medlemmer av FNs sikkerhetsråd?
8. Zachary Levi spiller hovedrollen i hvilken kinoaktuell superheltefilm?
9. Hvilken låt av Aerosmith gjorde en hiphop-crossover med Run DMC i 1986?
10. Hvem forfattet boka *Bildet* av Dorian Gray, som nå settes opp som stykke på Trøndelag Teater?
11. Hva står G for, når man snakker om 3G og 4G?
12. Hvilken type maskin hadde tilnavnet Chicago Typewriter?
13. Hvilken italiensk kremost fra Lombardia er blant annet en av hovedingrediensene i tiramisu?
14. Hvilken familie tilhører mink, jerv, røyskatt, oter, snømus, ilder, grevling og en annen art i Norge, som er opphav for navnet?
15. Hva består den titulære dietten av i Netflix-serien *Santa Clarita Diet*?
16. Hvilket kallenavn har den mexicanske narkotikabaronen Joaquín Guzmán som stilles for retten i USA?
17. Hva var navnet på baren der Trond Giske ble filmet februar i år mens han danset med en ung kvinne?
18. Med hvilken intellektuell gruppering assosieres tenkere som Adorno, Horkheimer, Marcuse og Fromm?
19. Den største månen i solsystemet tilhører Jupiter, navnet?
20. Hvilken krig var slaget ved Agincourt i 1415 en del av?

DU ER SAMBOEREN TIL TOR MIKKEL WARA, HVOR LANGT ER DU VILLIG TIL Å GÅ FOR Å HEVNE DEG?

ILLUSTRASJON: Astrid Bøhler

0-3 poeng:
Sette fyr på din egen bil.

8-12 poeng:
Drite på din egen dørmatte.

17-19 poeng:
Sette fyr på din egen katt.

4-7 poeng:
Tagge «IS var her» på garasjedøra.

13-16 poeng:
Tegne en penis i panna på Tor Mikkels mens han sover.

20 poeng:
Stjele et taktisk atomvåpen og utløse det i din egen krydderhage.

FOTO: Trondheim Byarkiv

SPITPOSTEN

Spit - ([ʃpɪt]) (frå lågrussisk апытан, «hels til systra di, for resten») - Trondheims frieste presse siden 50 år etter Propheten

Det siste fra
pockethylla!

Føleide stiller til elevrådsvalg

Mangeårig student Lars Føleide (39) er ikke fremmed for å ta på seg tunge verv ved siden av studiene. Nå har han meldt sitt kandidatur til elevrådsvalget ved en lokal ungdomsskole i Trondheimsområdet. Føleide, som måtte gå av som tillitslev for klasse 8b etter å ha hatt problemer med å samarbeide med sine medelever, sikter seg nå i stedet inn på toppjobben som elevrådsleder. Han ventes å møte hard konkurranse i sin tretten år gamle motkandidat, som med sine innsidekontakter i klassemiljøet vil ha gode muligheter til å hank inn stemmer fra uvitende medelever.

En støttespiller av Føleide stiller seg sterkt kritisk til dette: «Det er vanskelig for Lars å kjempe mot noe slikt som dette. At noen andre stiller til valg virker som et forsøk på å få ut Lars». Han fortsetter med å understreke at dette skitne trikset ikke vil fungere. Føleide har nemlig karret seg til toppverv før, og er ikke redd for å krangle høylytt. «Det er alltid den eldste som blir elevrådsleder» mener den anonyme støttespilleren. Om tradisjonen ikke opprettholdes, og en trettenåring liksom blir elevrådsleder, er har Føleide likevel plan B klar. Rektors kontor er nemlig bare to dører unna 8b sitt klasserom.

Jenny dater Trondhjem Episode 4: Julian Mæhlen

Så er vi her igjen. Jenny er klar for nye eventyr, og i dette eventyret er det bare en mann som er prins. Julian Mæhlen. kUKEsjefen sjøl kommer til Jennys dør ikledd sin beste Pirumfistas, ridende i sin kUKE vogn som er trukket av et spenn kUKEfunker. Han trer grasiøst ut av vogna med presisjonen til en ballerina med OCD. Med blomster i hånd, ringer han på døra, og dermed også Jennys hjerte. DING DONG. Jenny åpner døra. Hun er elegant kledd i en lekker cocktailkjole og høye hæler. Etter å ha mottatt blomstene med takk, setter paret seg i kjærra, og Markusk pisker kUKEfunkene i gang med et høylytt skrik.

Turen går rett til Dødens dal, der 3000 kUKEfunker har jobbet i tre døgn uten mat og søvn for å oppføre et massivt datingtelt for Julian og Jenny. Det er ingen tvil om at Julian virkelig har klinket til. Men det skal jo også bare mangle når man sitter på toppen av et kUKEmaskineri hvis tannhjul smøres med kUKEfunkers blod.

Paret blir satt ved det store langbordet, mens champagnen tømmes i glasset kommer kveldens første rett ut på solvfat. En delikat bisque er kveldens starter. Noe så råflott er nesten til å dåne av for en enkel landsens pike som Jenny. Julian bøtter ned på champisen mens Jenny nervøst plukker bort på hummeren som ligger i bollen hennes. Når den andre retten kommer, en citrus-avokado havabbor og den hvite bordeauxen tømmes i glassene, begynner Julian å endre personlighet. Snippen har løsnet litt og volumet har blitt høyere. Han bryter spontant ut i sang, men glemmer hele tiden teksten. Alkoholen har brakt fram Mr Hyde til hans Dr. Jekyll. Udyret til hans prins. Jenny vet ikke helt hvor hun skal gjøre av seg, alkholen har hatt sin påvirkning på hunne også, men har bare gjort henne litt ekstra fnisete, men nå fniser hun ikke.

Julian snøvler noe usammenhengende og mens Jenny lener seg over for å høre hva han sier er plutselig hans egen kUKEfunk ute av buksa. Sjøkket av synet på hans enøyde kjempe sjokker Jenny såpass at hun bryter ut i gråt. Julian får dårlig samvittighet og putter seksløperen tilbake i hylsteret, før han setter Jenny i vogna som skal ta henne med hjem. Julian trekker seg tilbake til kammeret for å polere sin egen lanse. kUKEslippet var en gamble Monte Carlo verdig, som ikke lønnet seg denne gang. Nok en gang ender daten dårlig for både Jenny og daten.

REGISTRERER

...at 9/11 var en inside-job
...at 5000 Facebook-ven-
ner
...at Granka
...at visste du at Granka
egentlig ligger i Bergen?
...at Studentmediene ende-
lig fikk dra på tur

...at og lærte StudVest
hvordan lage avis
magasin
...at daglig leder? Mente
du: daglige gleder
...at NTNU-student ble ny
NSO-leder
...at Lars Føleide ble vara.

Igjen
...at har dere aspergers?
...at det er vår, bitches!
...at fight me, Trond-
heimsværet.
...at siste Samfundsmøte
for denne gang
...at haha, det er tomt for

ressurser.
...at vi ville heller ikke
invadert oss tbh
...at «VK, kjø video nr
3»!
...at ikke tro at styret er
spontane.
...at ingen fare.

...at DET har vi aldri
mistenkt.
...at tidligere kulturredaktør
endelig er i Spit
...at signerer autografer til
single gutter 19-24
...at det er snart kUKA
... at alle hjerter gleder seg

... at Dahls på tube er
studenters våte drøm
...at Vårsågod,
takkskalduha

129,-

Benking er like uforventet
som en brun kabel. Og før
man vet ordet av det, så må
man på do under et leder-
valg. De nye «Pangers
Pampers» er løsningen!
Bleiene er testet på
pirumitter.

69 lol,-

Digger du Minions?
Drikkedildoer tar
Skandinavia med storm.
Ta 2 betal for 3!

god pris!

Det er snart
to år siden,
men vi lar
dem ikke
glemme det.

Lei av å spise
kjeks om net-
tene, men uten
at du blir sett i
trafikken? Prøv
kjeks med
refleks!

Det er kanskje ikke så mye
fett, men KrF-gutten har
donert nok lem til et måltid
som definitivt kommer til å
smake. Deles ut av Øyvind
Bentås på ledervalg.

88,-

Har du noensinne tenkt
«Hmm, nå sitter jeg og
skjærer brunost, men jeg fikk
også litt lyst på
Grandiss?» Ikke? Er du
sikker?
Tine har kombinert de to
norskeste
produktene. Prøv den nå eller
mellom klokken fem og ni!

-44,-

Sprudlende fin
urin! Ofte
sammenlignet
med Fittefanta
og Coca Cola
Sombbrero.
Passer for barn
og unge mellom
9 og 15 år. Men
ikke 14!!!!

67671121,-

79,- / 99,-

xy (a-),-

Vask deg med presset
Lychebunger.

Press ut varm
kaffe ut av
Hattings
bollekaffe

88,-

1,-

15,- ??

FIRST AID KIT^{SE}
BLOC PARTY<sup>UK/PERFORMS
SILENT ALARM</sup>
KVELERTAK
LEMAITRE
BIG BANG
YEASAYER^{US}
TESTAMENT^{US}
CARPENTER BRUT^{FR}
TEAM ME
WHITNEY^{US}
GIRL IN RED
ONKL P
TURNSTILE^{US}
FAY WILDHAGEN
THE BETHS^{NZ}
GREGORY
ALAN ISAKOV^{US/NZ}
THE DOGS
LITTLE SIMZ^{UK}
POM POKO
COMBOS
+MANGE FLERE

15-17
AUGUST
2019

PstE
R30

P
S
T
E
R
E
O
·
N
O

DESIGN BY ONE CODE / HENRI / SMOG.MO